

DIRECTIVA (UE) 2019/790 A PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI A CONSILIULUI
din 17 aprilie 2019
privind dreptul de autor și drepturile conexe pe piața unică digitală și de modificare a Directivelor
96/9/CE și 2001/29/CE

(Text cu relevanță pentru SEE)

PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 53 alineatul (1) și articolele 62 și 114,

având în vedere propunerea Comisiei Europene,

după transmiterea proiectului de act legislativ către parlamentele naționale,

având în vedere avizul Comitetului Economic și Social European ⁽¹⁾,

având în vedere avizul Comitetului Regiunilor ⁽²⁾,

hotărând în conformitate cu procedura legislativă ordinară ⁽³⁾,

întrucât:

- (1) Tratatul privind Uniunea Europeană (TUE) prevede instituirea unei piețe interne și crearea unui sistem care să garanteze faptul că nu există denaturări ale concurenței pe piața internă. Armonizarea într-o mai mare măsură a actelor cu putere de lege ale statelor membre referitoare la dreptul de autor și drepturile conexe ar trebui să contribuie la realizarea acestor obiective.
- (2) Directivele adoptate în materia dreptului de autor și a drepturilor conexe contribuie la funcționarea pieței interne, asigură un nivel ridicat de protecție a titularilor de drepturi, facilitează procesul de obținere a drepturilor și creează un cadru în care poate avea loc exploatarea operelor și a altor obiecte protejate. Acest cadru juridic armonizat contribuie la buna funcționare a pieței interne și stimulează inovarea, creativitatea, investițiile și producerea de conținut nou, inclusiv în mediul digital, pentru a se evita fragmentarea pieței interne. Protecția oferită de prezentul cadru juridic contribuie, de asemenea, la obiectivul Uniunii de a respecta și a promova diversitatea culturală și, în același timp, de a aduce în prim-plan patrimoniul cultural comun european. Articolul 167 alineatul (4) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene conține cerința ca Uniunea să țină seama de aspectele culturale în acțiunile sale.
- (3) Rapidele evoluții tehnologice continuă să transforme modul în care sunt create, produse, distribuite și exploatate operele și alte obiecte protejate. Continuă să apară noi modele de afaceri și noi actori. Este esențial ca legislația relevantă să fie concepută astfel încât să permită aplicarea sa în viitor, pentru a nu limita evoluțiile tehnologice. Obiectivele și principiile stabilite în cadrul juridic al Uniunii privind drepturile de autor sunt în continuare valabile. Cu toate acestea, atât pentru titularii de drepturi, cât și pentru utilizatori continuă să existe insecuritate juridică în ceea ce privește anumite utilizări, printre care și utilizările transfrontaliere, ale operelor și ale altor obiecte protejate în mediul digital. După cum s-a enunțat în Comunicarea Comisiei din 9 decembrie 2015 intitulată „Către un cadru modern, mai european privind drepturile de autor”, este necesar ca actualul cadru juridic al Uniunii privind drepturile de autor să fie adaptat și completat în anumite domenii, menținându-se în același timp un nivel ridicat de protecție a dreptului de autor și a drepturilor conexe. Prezenta directivă prevede norme pentru adaptarea anumitor excepții și limitări ale dreptului de autor și ale drepturilor conexe la mediul digital și la cel transfrontalier, precum și măsuri pentru facilitarea anumitor practici de acordare a licențelor, în special dar nu în mod exclusiv în ceea ce privește difuzarea operelor aflate în afara circuitului comercial și a altor obiecte protejate și disponibilitatea online a operelor audiovizuale pe platforme de video la cerere, în scopul asigurării unui acces mai larg la conținut. Prezenta directivă conține, de asemenea, norme pentru facilitarea utilizării conținutului aflat în domeniul public. În vederea asigurării unei piețe performante și echitabile a dreptului de autor, ar trebui să existe norme privind drepturile referitoare la publicații, privind utilizarea operelor sau a altor obiecte protejate de către prestatorii de servicii online care stochează și oferă acces la

⁽¹⁾ JO C 125, 21.4.2017, p. 27.

⁽²⁾ JO C 207, 30.6.2017, p. 80.

⁽³⁾ Poziția Parlamentului European din 26 martie 2019 (nepublicată încă în Jurnalul Oficial) și decizia Consiliului din 15 aprilie 2019.

conținutul încărcat de utilizatori, privind transparența contractelor autorilor și ale artiștilor interpreți sau executanți, privind remunerarea autorilor și a artiștilor interpreți sau executanți, precum și un mecanism pentru revocarea drepturilor pe care autorii și artiștii interpreți sau executanți le-au cedat în condiții de exclusivitate.

- (4) Prezenta directivă se bazează și completează normele stabilite în directivele aflate în vigoare în acest domeniu, în special Directivele 96/9/CE ⁽⁴⁾, 2000/31/CE ⁽⁵⁾, 2001/29/CE ⁽⁶⁾, 2006/115/CE ⁽⁷⁾, 2009/24/CE ⁽⁸⁾, 2012/28/UE ⁽⁹⁾ și 2014/26/UE ⁽¹⁰⁾ ale Parlamentului European și ale Consiliului.
- (5) În domeniul cercetării, al inovării, al educației și al conservării patrimoniului cultural, tehnologiile digitale permit noi tipuri de utilizări care nu sunt reglementate în mod clar de normele actuale ale Uniunii în materie de excepții și limitări. În plus, caracterul opțional al excepțiilor și limitărilor prevăzute de Directivele 96/9/CE, 2001/29/CE și 2009/24/CE în aceste domenii ar putea avea un impact negativ asupra funcționării pieței interne. Acest lucru este deosebit de relevant în ceea ce privește utilizările transfrontaliere, care devin tot mai importante în mediul digital. Prin urmare, excepțiile și limitările care sunt prevăzute în prezent în dreptul Uniunii și care au relevanță pentru cercetarea științifică, inovare, activitățile didactice și conservarea patrimoniului cultural ar trebui să fie reevaluate prin prisma noilor utilizări respective. Ar trebui introduse excepții sau limitări obligatorii pentru utilizarea tehnologiilor de extragere a textului și a datelor, pentru ilustrarea didactică în mediul digital și pentru conservarea patrimoniului cultural. Ar trebui să se aplice în continuare excepțiile și limitările existente în dreptul Uniunii, inclusiv în ceea ce privește extragerea textului și a datelor, educația și activitățile de conservare, atât timp cât acestea nu limitează domeniul de aplicare al excepțiilor sau limitărilor obligatorii prevăzute în prezenta directivă, care trebuie să fie puse în aplicare de statele membre în dreptul lor intern. Directivele 96/9/CE și 2001/29/CE ar trebui prin urmare modificate.
- (6) Excepțiile și limitările prevăzute în prezenta directivă au scopul de a asigura un echilibru corect între drepturile și interesele autorilor și ale altor titulari de drepturi, pe de o parte, și cele ale utilizatorilor, pe de altă parte. Acestea pot fi aplicate doar în anumite cazuri speciale care nu sunt în contradicție cu exploatarea normală a operelor sau a altor obiecte protejate și în care interesele legitime ale titularilor de drepturi nu sunt lezate în mod nejustificat.
- (7) Protecția măsurilor tehnice stabilită în Directiva 2001/29/CE rămâne esențială pentru asigurarea protecției și a exercitării efective a drepturilor pe care autorii și alți titulari de drepturi le au în temeiul dreptului Uniunii. Ar trebui ca această protecție să fie menținută și, în același timp, să se asigure că prin utilizarea măsurilor tehnice nu se împiedică aplicarea excepțiilor și a limitărilor prevăzute în prezenta directivă. Titularii de drepturi ar trebui să aibă posibilitatea de a asigura acest lucru prin măsuri voluntare. Aceștia ar trebui să dispună în continuare de libertatea de a alege metodele adecvate care le permit beneficiarilor excepțiilor și ai limitărilor prevăzute în prezenta directivă să beneficieze de acestea. În lipsa unor măsuri voluntare, statele membre ar trebui să ia măsuri corespunzătoare în conformitate cu articolul 6 alineatul (4) primul paragraf din Directiva 2001/29/CE, inclusiv atunci când operele sau obiectele protejate sunt puse la dispoziția publicului prin servicii la cerere.
- (8) Noile tehnologii permit analiza numerică automatizată a informațiilor în formă digitală, cum ar fi texte, sunete, imagini sau alte date, procedeu cunoscut în general sub denumirea de extragere a textului și a datelor. Extragerea textului și a datelor face posibilă prelucrarea unor volume mari de informații pentru dobândirea de noi cunoștințe și descoperirea de noi tendințe. Tehnologiile de extragere a textelor și a datelor predomină în economia digitală, însă este general recunoscut faptul că extragerea textelor și a datelor poate fi utilă mai ales

⁽⁴⁾ Directiva 96/9/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 11 martie 1996 privind protecția juridică a bazelor de date (JO L 77, 27.3.1996, p. 20).

⁽⁵⁾ Directiva 2000/31/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 8 iunie 2000 privind anumite aspecte juridice ale serviciilor societății informaționale, în special ale comerțului electronic, pe piața internă (directiva privind comerțul electronic) (JO L 178, 17.7.2000, p. 1).

⁽⁶⁾ Directiva 2001/29/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 22 mai 2001 privind armonizarea anumitor aspecte ale dreptului de autor și drepturilor conexe în societatea informațională (JO L 167, 22.6.2001, p. 10).

⁽⁷⁾ Directiva 2006/115/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 12 decembrie 2006 privind dreptul de închiriere și de împrumut și anumite drepturi conexe dreptului de autor în domeniul proprietății intelectuale (JO L 376, 27.12.2006, p. 28).

⁽⁸⁾ Directiva 2009/24/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 aprilie 2009 privind protecția juridică a programelor pentru calculator (JO L 111, 5.5.2009, p. 16).

⁽⁹⁾ Directiva 2012/28/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 octombrie 2012 privind anumite utilizări permise ale operelor orfane (JO L 299, 27.10.2012, p. 5).

⁽¹⁰⁾ Directiva 2014/26/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 februarie 2014 privind gestiunea colectivă a drepturilor de autor și a drepturilor conexe și acordarea de licențe multiteritoriale pentru drepturile asupra operelor muzicale pentru utilizare online pe piața internă (JO L 84, 20.3.2014, p. 72).

cercetătorilor și, astfel, să sprijine inovarea. Astfel de tehnologii sunt în beneficiul universităților și al altor organizații de cercetare, precum și al instituțiilor de conservare a patrimoniului cultural pentru că ar putea desfășura și cercetări în contextul activităților lor principale. În Uniune, astfel de organizații și instituții se confruntă însă cu insecuritate juridică în ceea ce privește măsura în care pot proceda la extragerea textului și a datelor din anumite conținuturi. În anumite cazuri, extragerea textului și a datelor poate presupune acte protejate prin drept de autor, prin dreptul sui generis privind bazele de date sau prin ambele, în special reproducerea operelor sau a altor obiecte protejate, extragerea de conținuturi dintr-o bază de date sau ambele, acte care survin, de exemplu, atunci când datele sunt normalizate în procesul de extragere a textului și a datelor. Dacă nu se aplică nicio excepție sau limitare, este necesară o autorizație din partea titularilor de drepturi pentru ca astfel de acte să poată fi întreprinse.

- (9) Extragerea textului și a datelor poate fi efectuată și cu privire la simple fapte sau la date care nu sunt protejate prin drept de autor, iar în astfel de cazuri nu este necesară o autorizație în temeiul dreptului privind dreptul de autor. Pot exista și cazuri de extragere a textului și a datelor care nu implică acte de reproducere sau în care reproducerile efectuate intră sub incidența excepției obligatorii pentru actele provizorii de reproducere, prevăzută la articolul 5 alineatul (1) din Directiva 2001/29/CE, care ar trebui să continue să se aplice în cazul tehnicilor de extragere a textului și a datelor care nu implică realizarea de copii care depășesc domeniul de aplicare al excepției respective.
- (10) În dreptul Uniunii sunt prevăzute anumite excepții și limitări care acoperă utilizările în scopuri de cercetare științifică și care se pot aplica în cazul actelor de extragere a textului și a datelor. Cu toate acestea, respectivele excepții și limitări sunt opționale și nu sunt adaptate pe deplin la utilizarea tehnologiilor în cercetarea științifică. În plus, în cazurile în care cercetătorii au acces legal la conținut, de exemplu prin intermediul unor abonamente la publicații sau al unor licențe de acces liber, este posibil ca extragerea textului și a datelor să nu fie permisă în baza contractelor de licență. Întrucât cercetarea se face tot mai des cu ajutorul tehnologiei digitale, există riscul ca poziția competitivă a Uniunii ca spațiu de cercetare să aibă de suferit dacă nu se iau măsuri pentru rezolvarea problemei reprezentate de insecuritatea juridică privind extragerea textului și a datelor.
- (11) Problema insecurității juridice privind extragerea textului și a datelor ar trebui rezolvată prin prevederea unei excepții obligatorii pentru universități și alte organizații de cercetare, precum și pentru instituțiile de conservare a patrimoniului cultural, de la dreptul exclusiv de reproducere și de la dreptul de interzicere a extragerii dintr-o bază de date. În conformitate cu politicile actuale în domeniul cercetării în Uniune, care încurajează universitățile și institutele de cercetare să colaboreze cu sectorul privat, organizațiile de cercetare ar trebui să beneficieze, de asemenea, de o astfel de excepție în cazul în care activitățile lor de cercetare se desfășoară în cadrul unor parteneriate public-privat. Deși organizațiile de cercetare și instituțiile de conservare a patrimoniului cultural ar trebui să continue să fie beneficiarii excepției respective, acestea ar trebui de asemenea să se poată baza pe partenerii lor privați pentru extragerea textului și a datelor, inclusiv prin utilizarea instrumentelor lor tehnologice.
- (12) Organizațiile de cercetare din întreaga Uniune cuprind un spectru larg de entități, al căror scop principal este să desfășoare activități de cercetare științifică sau să facă acest lucru în paralel cu furnizarea de servicii de învățământ. În sensul prezentei directive, termenul „cercetare științifică” ar trebui înțeles ca incluzând atât științele naturale, cât și științele umaniste. Dată fiind diversitatea acestor entități, este important să existe o concepție comună privind organizațiile de cercetare. Ele ar trebui, de exemplu, să includă, pe lângă universități sau alte instituții de învățământ superior și bibliotecile acestora, și entități precum institute de cercetare și spitale care desfășoară activități de cercetare. În ciuda diferitelor forme și structuri juridice, organizațiile de cercetare în statele membre au, în general, în comun faptul că acțiunile lor se înscriu fie într-un cadru fără scop lucrativ, fie în contextul unei misiuni de interes public care este recunoscută de stat. O astfel de misiune de interes public ar putea fi reflectată, de exemplu, prin finanțare publică sau prin dispoziții din dreptul intern sau din contracte publice. Totodată, organizațiile asupra cărora societățile comerciale au o influență decisivă care permite societăților comerciale să exercite controlul datorită situațiilor structurale, cum ar fi prin calitatea lor de acționar sau membru, ceea ce ar putea determina accesul preferențial al acestora la rezultatele cercetării, nu ar trebui să fie considerate organisme de cercetare în sensul prezentei directive.
- (13) Instituțiile de conservare a patrimoniului cultural ar trebui să fie înțelese ca incluzând biblioteci accesibile publicului și muzee, indiferent de categoria de opere sau alte obiecte protejate pe care le dețin în colecțiile lor permanente, precum și arhive și instituții de conservare a patrimoniului cinematografic sau audio. Acestea ar trebui de asemenea să fie înțelese ca incluzând, printre altele, biblioteci naționale și arhive naționale și, în ceea ce privește arhivele lor și bibliotecile lor accesibile publicului, instituții de învățământ, organizații de cercetare și organisme de radiodifuziune din sectorul public.

- (14) Organizațiile de cercetare și instituțiile de conservare a patrimoniului cultural, inclusiv persoanele care sunt atașate la acestea, ar trebui să facă obiectul excepției privind extragerea textului și a datelor în ceea ce privește conținutul la care au acces legal. Accesul legal ar trebui înțeles ca incluzând accesul la conținut pe baza unei politici de acces liber sau prin acorduri contractuale între titularii de drepturi și organizațiile de cercetare sau instituțiile de conservare a patrimoniului cultural, cum ar fi abonamentele sau alte mijloace legale. De exemplu, în cazul abonamentelor contractate de organizații de cercetare sau de instituții de conservare a patrimoniului cultural, ar trebui să se considere că persoanele care sunt atașate la acestea și care sunt vizate de abonamente au acces legal. Accesul legal ar trebui să acopere, de asemenea, accesul la conținutul care este disponibil gratuit online.
- (15) Organizațiile de cercetare și instituțiile de conservare a patrimoniului cultural ar putea, în anumite cazuri, de exemplu pentru verificarea ulterioară a rezultatelor cercetării științifice, să necesite să păstreze copii făcute în temeiul excepției, în scopurile efectuării de extragere a textului și a datelor. În astfel de cazuri, copiile ar trebui păstrate într-un mediu sigur. Statele membre ar trebui să poată stabili, la nivel național și în urma discuțiilor cu părțile interesate relevante, modalități specifice suplimentare de păstrare a copiilor, inclusiv posibilitatea de a desemna instituții de încredere în scopul stocării acestora. Pentru a nu limita în mod nejustificat aplicarea excepției, astfel de modalități ar trebui să fie proporționale și limitate la ceea ce este necesar pentru păstrarea copiilor în condiții de siguranță și pentru a preveni utilizarea lor neautorizată. Utilizarea în scopul cercetării științifice, altul decât extragerea textului și a datelor, precum evaluarea științifică *inter pares* și cercetarea comună, ar trebui să fie în continuare vizate, după caz, de excepția sau limitarea prevăzută la articolul 5 alineatul (3) litera (a) din Directiva 2001/29/CE.
- (16) Având în vedere numărul potențial ridicat de cereri de accesare și de descărcări ale operelor lor sau a altor obiecte protejate, titularii de drepturi ar trebui să aibă posibilitatea de a aplica măsuri atunci când există un risc ca securitatea și integritatea sistemelor lor sau a bazelor lor de date să fie puse în pericol. Astfel de măsuri ar putea fi utilizate, de exemplu, pentru a se asigura că numai persoanele care au acces legal la datele lor pot avea acces la acestea, inclusiv prin intermediul validării adresei IP sau a autentificării utilizatorilor. Măsurile respective ar trebui să fie proporționale cu riscurile asociate și nu ar trebui să depășească ceea ce este necesar pentru atingerea obiectivului de garantare a securității și a integrității sistemului și nu ar trebui să submineze aplicarea efectivă a excepției.
- (17) Având în vedere natura și domeniul de aplicare al excepției, care este limitată la entități care desfășoară activități de cercetare științifică, orice potențial prejudiciu adus titularilor de drepturi prin această excepție ar fi minim. Prin urmare, statele membre nu ar trebui să prevadă o compensație pentru titularii de drepturi în ceea ce privește utilizările care fac obiectul excepțiilor privind extragerea textului și a datelor, introduse prin prezenta directivă.
- (18) În plus față de importanța lor în contextul cercetării științifice, tehnicile de extragere a textului și a datelor sunt utilizate pe scară largă atât de entități private, cât și de entități publice pentru a analiza volume mari de date în cele mai diferite domenii și în diverse scopuri, inclusiv pentru servicii guvernamentale, decizii de afaceri complexe și dezvoltarea de noi aplicații sau tehnologii. Titularii de drepturi ar trebui să dispună în continuare de posibilitatea de a acorda licențe pentru utilizările operelor lor sau ale altor obiecte protejate care nu se încadrează în domeniul de aplicare al excepției obligatorii prevăzute în prezenta directivă privind extragerea textului și a datelor în scopuri de cercetare științifică și al excepțiilor și limitărilor prevăzute în Directiva 2001/29/CE. Totodată, ar trebui să se acorde atenție faptului că utilizatorii de extragere a textului și a datelor s-ar putea confrunta cu situații de insecuritate juridică cu privire la situația dacă reproducerile și extragerile făcute în scopul extragerii textului și a datelor pot fi efectuate cu privire la opere sau alte obiecte protejate accesate în mod legal, în special în cazul în care reproducerile sau extragerile efectuate în scopul prelucrării tehnice nu îndeplinesc toate condițiile excepției în vigoare privind actele provizorii de reproducere, prevăzute la articolul 5 alineatul (1) din Directiva 2001/29/CE. Pentru a asigura o mai mare securitate juridică în astfel de cazuri și pentru a încuraja inovarea și în sectorul privat, prezenta directivă ar trebui să prevadă, în anumite condiții, o excepție sau o limitare pentru reproducere și extrageri cu privire la opere sau alte obiecte protejate efectuate în scopurile extragerii textului și a datelor și ar trebui să permită păstrarea copiilor atât timp cât este necesar în scopurile extragerii textului și a datelor.

Această excepție sau limitare ar trebui să se aplice numai atunci când beneficiarul accesează în mod legal opera sau alt obiect protejat, inclusiv atunci când acestea au fost puse la dispoziția publicului pe internet și în măsura în care titularii de drepturi nu și-au rezervat în mod corespunzător drepturile de a face reproducere și extrageri pentru extragerea textului și a datelor. În cazul în care conținutul a fost pus la dispoziția publicului online, ar

trebui să se considere adecvată doar rezervarea drepturilor respective prin utilizarea unor mijloace care pot fi citite automat, inclusiv metadatele și termenii și condițiile unui site internet sau ale unui serviciu. Alte utilizări nu ar trebui să fie afectate de rezervarea drepturilor în scopul extragerii textului și a datelor. În alte cazuri, poate fi adecvată rezervarea drepturilor prin alte mijloace, cum ar fi acorduri contractuale sau o declarație unilaterală. Titularii de drepturi ar trebui să poată aplica măsuri pentru a se asigura că este respectată rezervarea drepturilor. Această excepție sau limitare nu ar trebui să afecteze excepția obligatorie privind extragerea textului și a datelor în scopuri de cercetare prevăzută în prezenta directivă, și nici excepția în vigoare pentru acțiunile temporare de reproducere prevăzută la articolul 5 alineatul (1) din Directiva 2001/29/CE.

- (19) Prin articolul 5 alineatul (3) litera (a) din Directiva 2001/29/CE, statelor membre le este permis să introducă o excepție sau o limitare a dreptului de reproducere, a dreptului de comunicare publică și a dreptului de punere la dispoziția publicului a operelor sau a altor obiecte protejate, astfel încât oricine să poată avea acces la acestea din orice loc și în orice moment ales în mod individual, în scopul unic de ilustrare în cadrul procesului educativ. În plus, prin articolul 6 alineatul (2) litera (b) și articolul 9 litera (b) din Directiva 96/9/CE, se permite utilizarea unei baze de date și extragerea unei părți substanțiale a conținutului acesteia în scopul ilustrării didactice. Domeniul de aplicare al acestor excepții sau limitări în cazul utilizărilor digitale este neclar. În plus, există incertitudine asupra faptului dacă respectivele excepții sau limitări se aplică în cazul în care serviciul didactic este furnizat online și la distanță. De asemenea, cadrul juridic actual nu prevede niciun efect transfrontalier. Această situație ar putea împiedica dezvoltarea activităților de predare pe suport digital și învățământul la distanță. Prin urmare, introducerea unei noi excepții obligatorii sau a unei limitări este necesară pentru a se asigura faptul că instituțiile de învățământ beneficiază de securitate juridică deplină atunci când utilizează opere sau alte obiecte protejate în activitățile didactice digitale, inclusiv în mediul online și în cel transfrontalier.
- (20) Deși programele de învățare la distanță și programele educaționale transfrontaliere sunt dezvoltate cel mai adesea la nivelul învățământului superior, instrumentele și resursele digitale sunt utilizate din ce în ce mai mult la toate nivelurile de învățământ, în special pentru a îmbunătăți și a îmbogăți experiența de învățare. De excepția sau limitarea prevăzută în prezenta directivă ar trebui, prin urmare, să beneficieze toate instituțiile de învățământ recunoscute de un stat membru, inclusiv cele din învățământul primar, secundar, profesional și superior. Aceasta ar trebui să se aplice numai în măsura în care utilizările sunt justificate de natura necomercială a respectivei activități didactice. Structura de organizare și mijloacele de finanțare ale unei instituții de învățământ nu ar trebui să fie factorii decisivi pentru a stabili dacă activitatea este de natură necomercială.
- (21) Excepția sau limitarea prevăzută în prezenta directivă în scopul unic al ilustrării didactice ar trebui înțeleasă ca vizând utilizările digitale ale operelor sau ale altor obiecte protejate pentru a sprijini, a îmbogăți sau a completa procesul de predare, inclusiv activitățile de învățare. Distribuirea de software permisă în temeiul respectivei excepții sau limitări ar trebui limitată la transmisia digitală a programelor informatice. În cele mai multe cazuri, conceptul de ilustrare ar implica, prin urmare, utilizarea doar a unor părți sau extrase de opere, care nu ar trebui să înlocuiască achiziționarea de materiale destinate în principal pieței educaționale. La punerea în aplicare a excepției sau a limitării, statele membre ar trebui să dispună în continuare de libertatea de a specifica, pentru diferitele categorii de opere sau alte obiecte protejate, în mod echilibrat, ce proporție dintr-o operă sau alt obiect poate fi utilizată în scopul unic de ilustrare didactică. Utilizarea permisă în temeiul excepției sau limitării ar trebui să fie înțeleasă ca acoperind utilizările pentru nevoile specifice de accesibilitate ale persoanelor cu dizabilități în contextul ilustrării în scopuri didactice.
- (22) Utilizarea operelor sau a altor obiecte protejate în temeiul excepției sau al limitării în scopul unic al ilustrării didactice prevăzută în prezenta directivă ar trebui să se facă numai în contextul activităților de predare și de învățare desfășurate sub responsabilitatea instituțiilor de învățământ sau a entităților care oferă activități educaționale, inclusiv în cursul examenelor, sau când activitățile didactice se desfășoară în afara spațiilor instituției de învățământ, de exemplu în muzee, biblioteci sau alte instituții de conservare a patrimoniului cultural și ar trebui să se limiteze la ceea ce este necesar pentru desfășurarea activităților respective. Excepția sau limitarea ar trebui să vizeze atât utilizările operelor sau ale altor obiecte protejate în sălile de clasă, și în alte locuri, prin mijloace digitale, de exemplu panouri electronice sau dispozitive digitale care ar putea fi conectate la internet, cât și utilizările la distanță prin medii electronice securizate, cum ar fi în contextul cursurilor online sau al accesului la material didactic în completarea unui anumit curs. Prin mediu electronic securizat ar trebui să se înțeleagă un mediu digital de învățare și predare, la care au acces numai personalul didactic și elevii sau studenții înscriși într-un program de studiu ai instituției de învățământ, prin proceduri de autentificare adecvate, inclusiv autentificare prin parolă.

- (23) Pentru a facilita utilizările educaționale ale operelor și ale altor obiecte protejate, într-o serie de state membre sunt în vigoare mecanisme diferite, bazate pe punerea în aplicare a excepției sau limitării prevăzute în Directiva 2001/29/CE sau pe contracte de licență care vizează alte utilizări. De obicei, astfel de mecanisme au fost elaborate ținând seama de necesitățile instituțiilor de învățământ și ale diferitelor niveluri de învățământ. Deși este esențial să se armonizeze domeniul de aplicare al noii excepții sau limitării obligatorii în ceea ce privește utilizările digitale și activitățile didactice transfrontaliere, modalitățile de punere în aplicare pot varia de la un stat membru la altul în măsura în care nu împiedică aplicarea efectivă a excepției sau a limitării sau utilizările transfrontaliere. De exemplu, statele membre ar trebui să dispună în continuare de libertatea de a solicita ca utilizarea operelor sau a altor obiecte protejate să respecte drepturile morale ale autorilor și artiștilor interpreți sau executanți. Acest lucru ar trebui să permită statelor membre să folosească drept punct de plecare mecanismele existente la nivel național. Mai precis, statele membre ar putea decide să condiționeze aplicarea excepției sau a limitării, integral sau parțial, de disponibilitatea unor licențe adecvate, care să acopere cel puțin aceleași utilizări ca și cele autorizate în temeiul excepției sau al limitării. Statele membre ar trebui să se asigure că, în cazul în care licențele acoperă doar parțial utilizările permise în temeiul excepției sau al limitării, toate celelalte utilizări fac în continuare obiectul excepției sau al limitării.

Statele membre ar putea, de exemplu, să folosească acest mecanism pentru a da prioritate licențelor pentru materiale care sunt destinate în principal pieței educaționale sau licențelor pentru partituri muzicale. Pentru a evita situațiile în care condiționarea aplicării excepției de disponibilitatea licențelor ar genera insecuritate juridică sau sarcini administrative excesive pentru instituțiile de învățământ, statele membre care adoptă o astfel de abordare ar trebui să ia măsuri concrete pentru a se asigura că sistemele de acordare a licențelor ce permit utilizări digitale ale operelor sau ale altor obiecte protejate în scopul ilustrării didactice sunt ușor accesibile și că instituțiile de învățământ au cunoștință de existența unor astfel de sisteme de acordare a licențelor. Astfel de sisteme de acordare a licențelor ar trebui să răspundă nevoilor instituțiilor de învățământ. De asemenea, ar putea fi dezvoltate instrumente de informare care să asigure vizibilitatea sistemelor existente de acordare a licențelor. Acestea ar putea, de exemplu, să se bazeze pe licențe colective sau licențe colective cu efect extins, pentru a evita situațiile în care instituțiile de învățământ trebuie să negocieze individual cu titularii de drepturi. Pentru a asigura securitatea juridică, statele membre ar trebui să specifice condițiile în care o instituție de învățământ poate utiliza opere sau alte obiecte protejate în baza excepției respective și, respectiv, situațiile în care ar trebui să recurgă la un sistem de acordare a licențelor.

- (24) Statele membre ar trebui să își păstreze libertatea de a dispune ca titularii de drepturi să primească o compensație echitabilă pentru utilizările digitale ale operelor lor sau ale altor obiecte protejate în temeiul excepției sau limitării prevăzute de prezenta directivă pentru ilustrări didactice. Pentru a determina nivelul compensației echitabile, ar trebui ținut cont, printre altele, de obiectivele educaționale ale statelor membre și de prejudiciul titularului de drepturi. Statele membre care decid să prevadă o compensație echitabilă ar trebui să încurajeze utilizarea unor sisteme care să nu creeze sarcini administrative pentru instituțiile de învățământ.
- (25) Instituțiile de conservare a patrimoniului cultural s-au angajat să își conserve colecțiile pentru generațiile viitoare. Pentru un act de conservare a unei opere sau a unui alt obiect protejat din colecția unei instituții de conservare a patrimoniului cultural ar putea fi necesară reproducerea acestuia și, prin urmare, autorizarea în acest scop de către titularii de drepturi în cauză. Tehnologiile digitale oferă noi modalități de conservare a patrimoniului conținut în aceste colecții, dar creează și noi provocări. Având în vedere aceste noi provocări, este necesar să se adapteze cadrul juridic actual prin prevederea unei excepții obligatorii de la dreptul de reproducere, pentru a permite astfel de acte de conservare de către astfel de instituții.
- (26) Faptul că statele membre abordează în mod diferit actele de reproducere în scopuri de conservare de către instituțiile de conservare a patrimoniului cultural îngreunează cooperarea transfrontalieră, schimbul de mijloace de conservare și crearea unor rețele de conservare transfrontaliere în cadrul pieței interne, de către aceste instituții, ceea ce duce la o utilizare ineficientă a resurselor. Acest lucru poate avea consecințe negative asupra conservării patrimoniului cultural.
- (27) Prin urmare, statele membre ar trebui să fie obligate să prevadă o excepție care să permită instituțiilor de conservare a patrimoniului cultural să reproducă opere și alte obiecte protejate din colecțiile lor permanente în scopurile conservării, de exemplu pentru a rezolva problema uzurii tehnologice sau a degradării suporturilor inițiale ori pentru a asigura operele. O astfel de excepție ar trebui să permită realizarea de copii cu ajutorul instrumentelor, mijloacelor sau tehnologiilor de conservare adecvate, în orice format sau mediu, în numărul necesar, în orice moment pe durata de viață a unei opere sau a unui alt obiect protejat și în măsura necesară în scopul conservării. Actele de reproducere realizate de instituțiile de conservare a patrimoniului cultural în alte scopuri

decât conservarea operelor și a altor obiecte protejate în colecțiile lor permanente ar trebui să facă în continuare obiectul autorizării de către titularii de drepturi, cu excepția cazului în care acest lucru este permis de alte excepții sau limitări prevăzute în dreptul Uniunii.

- (28) Instituțiile de patrimoniu cultural nu dispun întotdeauna de mijloacele tehnice sau de expertiza necesare pentru a întreprinde acțiunile necesare conservării colecțiilor lor, în special în mediul digital și, prin urmare, ar putea recurge la asistența altor instituții culturale sau terți în acest scop. În cadrul excepției în scopuri de conservare prevăzută de prezenta directivă, instituțiilor de patrimoniu cultural ar trebui să li se permită să se bazeze pe terți care acționează în numele și sub răspunderea lor, inclusiv pe cei care își au sediul în alte state membre, pentru realizarea de copii.
- (29) În sensul prezentei directive, ar trebui să se considere că operele și alte obiecte protejate se află în colecția permanentă a unei instituții de conservare a patrimoniului cultural atunci când instituția respectivă are în proprietate sau în păstrare permanentă copii ale acestora, de exemplu ca urmare a unui transfer de proprietate, a unui contract de licență, a unor obligații de depozit legal sau a unui acord de păstrare permanentă.
- (30) Instituțiile de conservare a patrimoniului cultural ar trebui să beneficieze de un cadru clar privind digitalizarea și difuzarea, inclusiv la nivel transfrontalier, a operelor sau a altor obiecte protejate considerate a fi în afara circuitului comercial în sensul prezentei directive. Cu toate acestea, caracteristicile colecțiilor de opere aflate în afara circuitului comercial sau de alte obiecte protejate, alături de volumul de opere și de alte obiecte protejate implicate în proiecte de digitalizare în masă, pot face extrem de dificilă obținerea autorizației prealabile din partea fiecărui titular de drepturi. Acest lucru poate fi datorat, de exemplu, vechimii operelor sau a altor obiecte protejate, valorii lor comerciale limitate, faptului că nu au fost niciodată destinate utilizării în scop comercial sau nu au fost niciodată exploatate comercial. Prin urmare, este necesar să se prevadă măsuri pentru a facilita anumite utilizări ale operelor sau ale altor obiecte protejate aflate în afara circuitului comercial care fac parte din colecțiile permanente ale instituțiilor de conservare a patrimoniului cultural.
- (31) În toate statele membre ar trebui să existe mecanisme juridice care să permită ca licențele acordate de organismele de gestiune colectivă relevante și suficient de reprezentative instituțiilor de conservare a patrimoniului cultural pentru anumite utilizări ale operelor sau altor obiecte protejate aflate în afara circuitului comercial să se aplice și drepturilor titularilor de drepturi care nu au mandatat un organism de gestiune colectivă reprezentativ în această privință. Ar trebui să fie posibil, în temeiul prezentei directive, ca licențele respective să acopere toate statele membre.
- (32) Dispozițiile privind licențele colective privind opere sau alte obiecte protejate aflate în afara circuitului comercial introduse prin prezenta directivă ar putea să nu reprezinte o soluție pentru toate cazurile în care instituțiile de conservare a patrimoniului cultural întâmpină dificultăți în obținerea tuturor autorizațiilor necesare de la titularii de drepturi pentru utilizarea unor asemenea opere sau alte obiecte protejate aflate în afara circuitului comercial. De exemplu, acesta ar putea fi cazul în care nu există nicio practică de gestiune colectivă a drepturilor pentru o anumită categorie de operă sau alte obiecte protejate sau în care organismul de gestiune colectivă în cauză nu este suficient de reprezentativ pentru categoria titularilor de drepturi vizată și pentru drepturile respective. În astfel de situații speciale, instituțiile de conservare a patrimoniului cultural ar trebui să aibă posibilitatea de a pune la dispoziție online, în toate statele membre, opere și alte obiecte protejate aflate în afara circuitului comercial din colecția lor permanentă, în conformitate cu o excepție sau limitare armonizată a drepturilor de autor și a drepturilor conexe. Este important ca utilizările în baza unei asemenea excepții sau limitări să aibă loc numai atunci când sunt îndeplinite anumite condiții, în special în ceea ce privește disponibilitatea soluțiilor de acordare de licențe. Absența unui acord privind condițiile licenței nu ar trebui interpretată ca inexistență a soluțiilor de acordare de licențe.
- (33) Statele membre ar trebui, în cadrul prevăzut în prezenta directivă, să dispună de flexibilitate la alegerea tipului specific de mecanism de acordare a licențelor, cum ar fi acordarea licențelor colective cu efect extins sau prezumția de reprezentare, pe care îl instituie pentru utilizarea operelor sau a altor obiecte protejate aflate în afara circuitului comercial de către instituțiile de conservare a patrimoniului cultural, în conformitate cu tradițiile, practicile sau circumstanțele lor juridice. Statele membre ar trebui să aibă flexibilitate și în stabilirea cerințelor pe care le impun organismelor de gestiune colectivă pentru a fi suficient de reprezentative, atât timp cât o asemenea calificare se face pe baza unui număr semnificativ de titulari de drepturi în categoria respectivă de opere sau alte obiecte protejate care au acordat un mandat care permite acordarea de licențe pentru tipul de utilizare relevant.

Statele membre ar trebui să aibă libertatea de a stabili norme specifice aplicabile cazurilor în care mai multe organisme de gestiune colectivă sunt reprezentative pentru operele sau obiectele protejate în cauză, impunând, de exemplu, licențe comune sau un acord între organizațiile respective.

- (34) În scopul aplicării acestor mecanisme de acordare a licențelor, este important să existe un sistem riguros și performant de gestiune colectivă. Directiva 2014/26/UE prevede un astfel de sistem și sistemul respectiv cuprinde în special norme de bună guvernare, transparență și raportare, precum și repartizarea și plata cu regularitate, cu diligență și cu exactitate a sumelor datorate fiecărui titular de drepturi.
- (35) Ar trebui să fie disponibile garanții corespunzătoare pentru toți titularii de drepturi, care ar trebui să aibă posibilitatea de a exclude aplicarea mecanismelor de acordare a licențelor și a excepției sau limitării introduse de prezenta directivă pentru utilizarea operelor sau a altor obiecte protejate aflate în afara circuitului comercial, în legătură cu toate operele lor sau alte obiecte protejate, în legătură cu toate licențele sau utilizările în temeiul excepției sau al limitării, în legătură cu anumite opere sau obiecte protejate sau în legătură cu anumite licențe sau utilizări în temeiul excepției sau al limitării, în orice moment înainte sau pe durata licenței sau înainte sau pe durata utilizărilor în temeiul excepției sau al limitării. Condițiile care guvernează aceste mecanisme de acordare a licențelor nu ar trebui să aducă atingere relevanței lor practice pentru instituțiile de conservare a patrimoniului cultural. Este important ca, în cazul în care un titular de drepturi exclude aplicarea unor astfel de mecanisme sau a unei astfel de excepții ori limitări la una sau mai multe opere sau alte obiecte protejate, orice utilizare în curs se încheie într-un termen rezonabil și, în cazul în care are loc pe baza unei licențe colective, ca organismul de gestiune colectivă, o dată informat, să înceteze să emită licențe pentru utilizările în cauză. O astfel de excludere din partea titularilor de drepturi nu ar trebui să le afecteze pretențiile de remunerare pentru utilizarea efectivă a operei sau a altui obiect protejat în baza licenței.
- (36) Prezenta directivă nu afectează dreptul statelor membre de a stabili cui îi aparține răspunderea juridică în ceea ce privește conformitatea acordării licențelor pentru operele sau alte obiecte protejate aflate în afara circuitului comercial și a utilizării acestora cu condițiile stabilite în prezenta directivă și în ceea ce privește respectarea de către părțile în cauză a condițiilor acestor licențe.
- (37) Având în vedere diversitatea operelor și a altor obiecte protejate din colecțiile instituțiilor de conservare a patrimoniului cultural, este important ca mecanismele de acordare a licențelor și excepția sau limitarea prevăzută în prezenta directivă să fie disponibile și să poată fi utilizate în practică pentru diferite categorii de opere și de alte obiecte protejate, inclusiv fotografii, software, fonograme, opere audiovizuale și opere de artă unice, inclusiv dacă nu au fost niciodată disponibile comercial. Operele care nu s-au aflat niciodată în circuitul comercial pot include afișe, pliante, ziare din război sau opere audiovizuale de amatori, dar și opere sau alte obiecte protejate nepublicate, fără a aduce atingere altor constrângeri juridice aplicabile, cum ar fi normele naționale privind drepturile morale. Atunci când o operă sau un alt obiect protejat este disponibil în oricare dintre diferitele sale versiuni, cum ar fi edițiile ulterioare ale operelor literare sau versiunile brute ale operelor cinematografice, sau în oricare dintre diferitele sale manifestări, cum ar fi formatele digitale și imprimate ale aceleiași opere, opera sau obiectul protejat respectiv nu ar trebui considerat ca fiind în afara circuitului comercial. În schimb, disponibilitatea comercială a adaptărilor, inclusiv a altor versiuni lingvistice sau a adaptărilor audiovizuale ale operelor literare, nu ar trebui să excludă posibilitatea de a considera o operă sau un alt obiect protejat a fi în afara circuitului comercial într-o anumită limbă. Pentru a reflecta particularitățile diferitelor categorii de opere și de alte obiecte protejate în ceea ce privește modurile de publicare și de distribuție, și pentru a facilita utilizarea acestor mecanisme, ar putea fi necesară stabilirea unor cerințe și proceduri specifice pentru aplicarea practică a respectivelor mecanisme de acordare a licențelor, cum ar fi cerința privind o anumită perioadă care trebuie să fi trecut de la primul moment când opera sau alt obiect protejat a fost disponibil(ă) comercial. Este oportun ca statele membre să consulte titularii de drepturi, instituțiile de conservare a patrimoniului cultural și organismele de gestiune colectivă atunci când stabilesc astfel de cerințe și proceduri.
- (38) Atunci când se stabilește dacă operele sau alte obiecte protejate se află în afara circuitului comercial, ar trebui să se depună un efort rezonabil pentru a evalua disponibilitatea acestora pentru public prin canalele comerciale obișnuite, ținând cont de caracteristicile operei sau a altui obiect protejat sau a setului specific de opere sau alte obiecte protejate. Statele membre ar trebui să aibă libertatea de a stabili atribuirea responsabilităților pentru a face efortul rezonabil respectiv. Efortul rezonabil nu ar trebui să presupună acțiuni repetate în timp, dar ar trebui totuși să presupună luarea în considerare a oricărei dovezi ușor accesibile a disponibilității viitoare a operelor sau a altor obiecte protejate în circuitele comerciale obișnuite. Ar trebuie impusă o evaluare individuală a operelor numai în cazul în care se consideră că acest lucru este rezonabil, având în vedere disponibilitatea informațiilor

relevante, probabilitatea disponibilității comerciale și costul estimat al tranzacției. Verificarea disponibilității unei opere sau a altui obiect protejat ar trebui să aibă loc, în mod normal, în statul membru în care este stabilită instituția de conservare a patrimoniului cultural, cu excepția cazului în care verificarea transfrontalieră este considerată rezonabilă, de exemplu atunci când există informații ușor accesibile cu privire la faptul că o operă literară a fost publicată pentru prima dată într-o anumită versiune lingvistică într-un alt stat membru. În multe cazuri, statutul de în afara circuitului comercial al unei serii de opere sau de alte obiecte protejate ar putea fi stabilit printr-un mecanism proporționat, cum ar fi eșantionarea. Disponibilitatea limitată a unei opere sau alt obiect protejat, cum ar fi disponibilitatea sa în magazinele de ocazii, sau posibilitatea teoretică de a obține o licență pentru o operă sau un alt obiect protejat nu ar trebui considerată ca disponibilitate pentru public prin canalele comerciale obișnuite.

- (39) Din motive de curtoazie internațională, mecanismul de acordare a licențelor și excepția sau limitarea prevăzute în prezenta directivă în vederea digitalizării și difuzării operelor sau a altor obiecte protejate aflate în afara circuitului comercial nu ar trebui să se aplice seturilor de opere sau alte obiecte protejate aflate în afara circuitului comercial atunci când există indicii disponibile pentru a presupune că acestea constau în principal din opere sau alte obiecte protejate din țări terțe, cu excepția cazului în care organismul de gestiune colectivă în cauză este suficient de reprezentativ pentru țara terță respectivă, de exemplu prin intermediul unui acord de reprezentare. Evaluarea respectivă s-ar putea baza pe elementele de probă obținute în urma eforturilor rezonabile de a stabili dacă opere sau alte obiecte protejate se află în afara circuitului comercial, fără a mai fi nevoie să se caute dovezi suplimentare. Evaluarea individuală a originii operelor sau a altor obiecte protejate aflate în afara circuitului comercial ar trebui să fie obligatorie numai dacă este necesară și pentru eforturile rezonabile de stabilire a disponibilității comerciale a acestora.
- (40) Instituțiile de conservare a patrimoniului cultural contractante și organismele de gestiune colectivă ar trebui să își păstreze libertatea de a conveni asupra domeniului de aplicare teritorială a licențelor, inclusiv asupra posibilității de a acoperi toate statele membre, asupra taxei de licență și a utilizărilor permise. Utilizările în baza acestor licențe nu ar trebui să aibă scop lucrativ, inclusiv atunci când instituția de conservare a patrimoniului cultural distribuie copii, cum ar fi în cazul materialelor promoționale despre o expoziție. În același timp, având în vedere că digitalizarea colecțiilor instituțiilor de conservare a patrimoniului cultural poate presupune investiții semnificative, orice licențe acordate în cadrul mecanismului prevăzut în prezenta directivă nu ar trebui să împiedice instituțiile de conservare a patrimoniului cultural să acopere costurile licenței și costurile legate de digitalizarea și difuzarea operelor sau a altor obiecte protejate care intră în domeniul de aplicare al licenței.
- (41) Ar trebui să se publice în mod corespunzător, atât înainte, cât și în cursul utilizării unei licențe sau utilizării unei excepții sau unei limitări, după caz, informații referitoare la utilizarea actuală și viitoare, în temeiul prezentei directive, de către instituțiile de conservare a patrimoniului cultural, a operelor și a altor obiecte protejate aflate în afara circuitului comercial precum și mecanismele în vigoare care le permit tuturor titularilor de drepturi să excludă aplicarea licențelor sau a excepțiilor sau limitărilor în cazul operelor lor sau al altor obiecte protejate. Această publicare este deosebit de importantă atunci când utilizările au un caracter transfrontalier în cadrul pieței interne. Prin urmare, este oportun să se prevadă crearea unui portal online unic, accesibil publicului, pentru Uniune pentru ca aceste informații să fie puse la dispoziția publicului pentru o perioadă de timp rezonabilă înainte ca utilizarea să aibă loc. Un astfel de portal ar trebui să faciliteze titularilor de drepturi excluderea aplicării unei licențe sau a unei excepții sau limitări la operele lor sau la alte obiecte protejate. În temeiul Regulamentului (UE) nr. 386/2012 al Parlamentului European și al Consiliului ⁽¹⁾, Oficiului Uniunii Europene pentru Proprietate Intelectuală i se încredințează anumite sarcini și activități, finanțate din mijloace bugetare proprii și menite să faciliteze și să sprijine activitățile autorităților naționale, ale sectorului privat și ale instituțiilor Uniunii de combatere și de prevenire a încălcării drepturilor de proprietate intelectuală. Prin urmare, este oportun să se recurgă la oficiul în cauză în vederea creării și gestionării portalului pe care să fie puse la dispoziție astfel de informații.

Pe lângă comunicarea informațiilor pe portal, ar putea fi necesară, de la caz la caz, adoptarea unor măsuri de publicitate adecvate suplimentare pentru a crește gradul de conștientizare în această privință a titularilor de drepturi afectați, de exemplu prin utilizarea unor canale suplimentare de comunicare, pentru a ajunge la un public mai larg. Necesitatea, natura și acoperirea geografică a măsurilor suplimentare de publicitate ar trebui adaptată în funcție de caracteristicile operelor sau altor obiecte protejate aflate în afara circuitului comercial în cauză, de condițiile licențelor sau de tipul de utilizare acoperită de excepție sau limitare, precum și de practicile existente în statele membre. Măsurile de publicitate ar trebui să fie eficiente fără a mai fi nevoie să fie informat fiecare titular de drepturi în parte.

⁽¹⁾ Regulamentul (UE) nr. 386/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 19 aprilie 2012 privind atribuirea către Oficiul pentru Armonizare în cadrul Pieței Interne (Mărci, desene și modele industriale) a unor sarcini legate de asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală, inclusiv reunirea reprezentanților sectorului public și privat în cadrul Observatorului European al Încălcărilor Drepturilor de Proprietate Intelectuală (JO L 129, 16.5.2012, p. 1).

- (42) Pentru a se asigura că mecanismele de acordare a licențelor instituite de prezenta directivă pentru opere sau alte obiecte protejate din afara circuitului comercial sunt relevante și funcționează corespunzător, că titularii de drepturi sunt protejați în mod adecvat, că licențele sunt corespunzător mediatizate și că este garantată securitatea juridică în ceea ce privește reprezentativitatea organismelor de gestiune colectivă și clasificarea operelor, statele membre ar trebui să încurajeze dialogul între actorii fiecărui sector.
- (43) Măsurile prevăzute în prezenta directivă pentru facilitarea acordării de licențe colective de drepturi privind opere sau alte obiecte protejate aflate în afara circuitului comercial care se găsesc în colecțiile permanente ale instituțiilor de conservare a patrimoniului cultural nu ar trebui să aducă atingere utilizării acestor opere sau altor obiecte protejate în temeiul excepțiilor sau limitărilor prevăzute în dreptul Uniunii sau în temeiul altor licențe cu efect extins, dacă aceste licențe nu se bazează pe statutul din afara circuitului comercial al operelor sau altor obiecte protejate în cauză. De asemenea, aceste măsuri nu ar trebui să aducă atingere mecanismelor naționale pentru utilizarea operelor sau a altor obiecte protejate în afara circuitului comercial pe baza unor licențe între organismele de gestiune colectivă și utilizatori care nu sunt instituții de conservare a patrimoniului cultural.
- (44) Mecanismele de acordare a licențelor colective cu efect extins permit organismelor de gestiune colectivă să ofere licențe ca organisme de acordare de licențe colective în numele titularilor de drepturi, indiferent dacă aceștia au autorizat organizația să facă acest lucru. Sistemele bazate pe mecanisme, cum ar fi acordarea de licențe colective cu efect extins, mandate legale sau prezumțiile de reprezentare, constituie o practică consacrată în mai multe state membre și pot fi utilizate în diferite domenii. Pentru un cadru eficient al dreptului de autor, care să funcționeze pentru toate părțile, sunt necesare mecanisme juridice proporționale de acordare a licențelor privind operele sau alte obiecte protejate. Prin urmare, statele membre ar trebui să fie în măsură să dispună de soluții care să permită organismelor de gestiune colectivă să ofere licențe care să poată acoperi un volum potențial mare de opere sau de alte obiecte protejate pentru anumite tipuri de utilizare și să distribuie veniturile obținute pe baza acestor licențe titularilor de drepturi, în conformitate cu Directiva 2014/26/UE.
- (45) Având în vedere natura anumitor utilizări, pe lângă numărul mare de opere sau alte obiecte protejate implicate, costul de tranzacționare pentru obținerea drepturilor individuale de la fiecare titular de drepturi în cauză este excesiv de ridicat. Prin urmare, în absența unor mecanisme eficiente de acordare a licențelor colective, este puțin probabil să aibă loc toate tranzacțiile în domeniile vizate care sunt necesare pentru a permite utilizarea unor astfel de opere sau alte obiecte protejate. Acordarea de licențe colective cu efect extins de către organismele de gestiune colectivă și mecanismele similare pot permite încheierea unor acorduri în domeniile respective în care sistemul de acordare a licențelor colective pe baza unei autorizări din partea titularilor de drepturi nu oferă o soluție completă pentru toate operele sau alte obiecte protejate care urmează a fi utilizate. Astfel de mecanisme completează gestiunea colectivă a drepturilor pe bază de autorizație individuală din partea titularilor de drepturi, oferind utilizatorilor o securitate juridică totală în anumite cazuri. De asemenea, ele oferă titularilor de drepturi ocazia de a obține beneficii în urma unei utilizări legitime a operelor lor.
- (46) Având în vedere că, în era digitală, este din ce în ce mai important să existe posibilitatea unor sisteme flexibile de acordare a licențelor, și ca aceste sisteme să fie utilizate din ce în ce mai extins, statele membre ar trebui să fie în măsură să prevadă mecanisme de acordare a licențelor care să permită organismelor de gestiune colectivă să încheie licențe, pe bază de voluntariat, chiar dacă nu toți titularii de drepturi au autorizat organizația în cauză să facă acest lucru. Statele membre ar trebui să aibă posibilitatea să mențină sau să introducă astfel de mecanisme în conformitate cu tradițiile, practicile și circumstanțele lor naționale, cu condiția respectării garanțiilor prevăzute în prezenta directivă și a respectării dreptului Uniunii și a obligațiilor internaționale ale Uniunii. Astfel de mecanisme ar produce efecte numai pe teritoriul statului membru în cauză, cu excepția cazului în care se prevede altfel în dreptul Uniunii. Statele membre ar trebui să dispună de flexibilitate la alegerea tipului specific de mecanism care să permită extinderea licențelor pentru opere sau alte obiecte protejate la drepturile titularilor de drepturi care nu au autorizat organismul care încheie acordul, cu condiția ca mecanismul respectiv să fie în conformitate cu dreptul Uniunii, inclusiv cu normele privind gestiunea colectivă a drepturilor prevăzute în Directiva 2014/26/UE. În special, asemenea mecanisme ar trebui să asigure și faptul că articolul 7 din Directiva 2014/26/UE se aplică titularilor de drepturi care nu sunt membri ai organismului care încheie acordul. Astfel de mecanisme ar putea include acordarea de licențe colective cu efect extins, mandate legale și prezumții de reprezentare. Dispozițiile prezentei directive referitoare la acordarea de licențe colective nu ar trebui să afecteze posibilitatea statelor membre de a aplica o gestiune colectivă obligatorie a drepturilor sau alte mecanisme de acordare de licențe colective cu efect extins, cum ar fi cea prevăzută la articolul 3 din Directiva 93/83/CEE a Consiliului ⁽¹²⁾.

⁽¹²⁾ Directiva 93/83/CEE a Consiliului din 27 septembrie 1993 privind coordonarea anumitor norme referitoare la dreptul de autor și drepturile conexe aplicabile difuzării de programe prin satelit și retransmisiei prin cablu (JO L 248, 6.10.1993, p. 15).

- (47) Este important ca mecanismele de acordare a licențelor colective cu efect extins să fie aplicate numai în domenii de utilizare bine definite, în care obținerea unei autorizații din partea titularilor de drepturi pe bază individuală este în mod obișnuit atât de oneroasă și nepractică încât tranzacția de acordare a licențelor necesare, și anume o tranzacție care implică o licență care acoperă toți titularii de drepturi vizați, devine puțin probabilă, ca urmare a naturii utilizării sau a categoriilor de opere sau de alte obiecte protejate în cauză. Astfel de mecanisme ar trebui să se bazeze pe criterii obiective, transparente și nediscriminatorii în ceea ce privește tratamentul aplicat titularilor de drepturi, inclusiv titularilor de drepturi care nu sunt membri ai organismului de gestiune colectivă. În special, simplul fapt că titularii de drepturi afectați nu sunt resortisanți, rezidenți sau nu sunt stabiliți în statul membru al utilizatorului care solicită licența nu ar trebui să fie în sine un motiv pentru a considera obținerea drepturilor atât de oneroasă și nepractică încât să justifice utilizarea acestor mecanisme. Este la fel de important ca utilizarea care face obiectul licenței să nu afecteze în mod negativ valoarea economică a drepturilor relevante și să nu îi priveze pe titularii de drepturi de beneficii comerciale semnificative.
- (48) Statele membre ar trebui să se asigure că există garanții adecvate pentru a proteja interesele legitime ale titularilor de drepturi care nu au acordat un mandat organismului care oferă licența și că respectivele garanții sunt aplicate în mod nediscriminatoriu. Concret, pentru a justifica efectul extins al mecanismelor, un astfel de organism ar trebui să fie, pe baza autorizațiilor din partea titularilor de drepturi, suficient de reprezentative pentru categoria de opere sau alte obiecte protejate și pentru drepturile care fac obiectul licenței. Statele membre ar trebui să stabilească cerințele ce trebuie îndeplinite pentru ca organismele respective să fie considerate reprezentative, ținând seama de categoria de drepturi pe care le gestionează, de capacitatea lor de a gestiona în mod eficace drepturile, de sectorul creativ în care activează, precum și dacă organismul acoperă un număr semnificativ de titulari de drepturi privind categoria relevantă de opere sau alte obiecte protejate, care i-au acordat un mandat care permite acordarea de licențe pentru tipul de utilizare relevant, în conformitate cu Directiva 2014/26/UE. Pentru a asigura securitatea juridică și încrederea în aceste mecanisme, statele membre ar trebui să poată să decidă cui îi aparține răspunderea juridică în ceea ce privește utilizările autorizate prin acordul de licență. Ar trebui garantată egalitatea de tratament a tuturor titularilor de drepturi ale căror opere sunt exploatate pe baza licenței, în special în ceea ce privește accesul la informații privind acordarea de licențe și distribuirea remunerațiilor. Măsurile de publicitate ar trebui să fie eficiente pe toată durata licenței și nu ar trebui să impună sarcini administrative disproporționate utilizatorilor, organismelor de gestiune colectivă sau titularilor de drepturi, și fără a fi nevoie să informeze fiecare titular de drepturi în parte.

Pentru ca titularii de drepturi să își poată recâștiga cu ușurință controlul asupra operelor lor și pentru a împiedica orice utilizări a operelor lor care le-ar prejudicia interesele, este esențial ca titularii de drepturi să aibă posibilitatea efectivă de a exclude aplicarea unor asemenea mecanisme în privința operelor lor sau altor obiecte protejate pentru toate utilizările și operele sau alte obiecte protejate, sau pentru utilizări specifice și opere sau alte obiecte protejate specifice, inclusiv înainte de încheierea unei licențe și pe durata licenței. În astfel de cazuri, orice utilizare în curs ar trebui încheiată într-un termen rezonabil. O astfel de excludere din partea titularilor de drepturi nu ar trebui să le afecteze pretențiile de remunerare pentru utilizarea efectivă a operei sau a altui obiect protejat în baza licenței. Statele membre ar trebui de asemenea, să poată decide că sunt necesare măsuri suplimentare pentru a proteja titularii de drepturi. Astfel de măsuri suplimentare ar putea include, de exemplu, încurajarea schimbului de informații între organismele de gestiune colectivă și alte părți interesate din întreaga Uniune, pentru a crește gradul de conștientizare cu privire la astfel de mecanisme și posibilitatea titularilor de drepturi de a exclude operele lor sau alte obiecte protejate de la mecanismele respective.

- (49) Statele membre ar trebui să se asigure că scopul și domeniul de aplicare ale oricărei licențe acordate ca urmare a mecanismelor de acordare a licențelor colective cu efect extins, precum și utilizările posibile, sunt întotdeauna definite cu atenție și în mod clar în drept sau, dacă sursa de drept este o dispoziție generală, în practicile de acordare a licențelor aplicate ca urmare a unor astfel de dispoziții generale, sau în licențele acordate. Capacitatea de a exploata o licență în baza unor astfel de mecanisme ar trebui, de asemenea, să se limiteze la organismele de gestiune colectivă care intră sub incidența dreptului intern de punere în aplicare a Directivei 2014/26/UE.
- (50) Având în vedere tradițiile și experiențele diferite în ceea ce privește mecanismele de acordare de licențe colective cu efect extins în statele membre și aplicabilitatea acestora pentru titularii de drepturi indiferent de cetățenia sau de statul lor membru de reședință, este important să se asigure transparența și dialogul la nivelul Uniunii cu privire la funcționarea practică a acestor mecanisme, inclusiv în ceea ce privește eficacitatea garanțiilor pentru titularii de drepturi, posibilitatea de utilizare a unor asemenea mecanisme, efectul acestora asupra titularilor de drepturi care nu sunt membri ai organismului de gestiune colectivă sau asupra titularilor de drepturi care sunt

resortisanți sau rezidenți în alt stat membru, și în ceea ce privește impactul asupra furnizării transfrontaliere de servicii, inclusiv eventuala necesitate de a stabili norme pentru a acorda unor astfel de mecanisme efect transfrontalier în cadrul pieței interne. Pentru a asigura transparența, Comisia ar trebui să publice periodic informații cu privire la utilizarea unor astfel de mecanisme în temeiul prezentei directive. Statele membre care au introdus astfel de mecanisme ar trebui, prin urmare, să informeze Comisia cu privire la dispozițiile naționale relevante și la aplicarea acestora în practică, inclusiv cu privire la domeniul de aplicare și tipurile de licențe introduse pe baza dispozițiilor generale, la amplasarea licențelor acordate și la organismele de gestiune colectivă implicate. Aceste informații ar trebui discutate cu statele membre în cadrul comitetului de contact constituit în temeiul articolului 12 alineatul (3) din Directiva 2001/29/CE. Comisia ar trebui să publice un raport privind utilizarea unor astfel de mecanisme în Uniune și impactul lor asupra acordării de licențe și asupra titularilor de drepturi, asupra difuzării conținutului cultural și asupra furnizării transfrontaliere de servicii în domeniul gestiunii colective a drepturilor de autor și a drepturilor conexe, precum și privind impactul asupra concurenței.

- (51) Serviciile de video la cerere pot juca un rol decisiv în difuzarea operelor audiovizuale peste tot în Uniune. Totuși, disponibilitatea unor asemenea opere, în special a celor europene, pe serviciile de video la cerere rămâne limitată. Încheierea de contracte privind exploatarea online a operelor respective poate fi dificilă din cauza aspectelor legate de acordarea de licențe privind drepturile. Astfel de probleme ar putea apărea, de exemplu, atunci când titularul drepturilor pentru un anumit teritoriu are un stimul economic scăzut pentru a exploata o operă online și nu acordă licență sau reține drepturile online, ceea ce poate duce la indisponibilitatea operelor audiovizuale pe serviciile de video la cerere. Alte aspecte ar putea fi legate de posibilitățile de exploatare.
- (52) Pentru a facilita acordarea de licențe privind drepturile asupra operelor audiovizuale către serviciile de video la cerere, statele membre ar trebui să fie obligate să prevadă un mecanism de negociere care să permită părților care doresc să încheie un contract să se bazeze pe asistența unui organism imparțial sau a unuia sau mai multor mediatori. În acest scop, statele membre ar trebui să poată fie să creeze un organism nou, fie să utilizeze un organism existent care îndeplinește condițiile stabilite de prezenta directivă. Statele membre ar trebui să poată desemna una sau mai multe organisme competente sau mediatori. Organismul respectiv sau mediatorii ar trebui să se întâlnească cu părțile și să le ajute să negocieze oferind consiliere profesională, imparțială și externă. Atunci când negocierea implică părți din state membre diferite și atunci când părțile respective decid să recurgă la mecanismul de negociere, acestea ar trebui să convină în prealabil asupra statului membru competent. Organismul sau mediatorii s-ar putea întâlni cu părțile pentru a facilita începerea negocierilor sau se pot întâlni în cursul negocierilor pentru a facilita încheierea unui acord. Participarea la mecanismul respectiv de negociere și încheierea ulterioară a acordurilor ar trebui să fie voluntare și nu ar trebui să afecteze libertatea contractuală a părților. Statele membre ar trebui să fie libere să decidă modalitățile specifice de funcționare a mecanismului de negociere, inclusiv când și pentru cât timp se acordă asistență pentru negocieri, precum și cine suportă costurile. Statele membre ar trebui să se asigure că sarcinile administrative și financiare rămân proporționale, pentru a garanta eficiența mecanismului de negociere. Statele membre ar trebui să încurajeze dialogul dintre organizațiile reprezentative, fără a avea însă o obligație în acest sens.
- (53) Expirarea termenului de protecție a unei opere are ca rezultat intrarea operei respective în domeniul public și expirarea drepturilor pe care dreptul Uniunii în materie de drept de autor le conferă operei respective. În domeniul artelor vizuale, circulația reproducerilor fidele ale operelor aparținând domeniului public contribuie la accesul la cultură, la promovarea culturii și la accesul la patrimoniul cultural. În mediul digital, protecția unor astfel de reproduceri prin drept de autor sau drepturi conexe este incompatibilă cu expirarea protecției prin drept de autor a operelor. În plus, diferențele dintre drepturile interne în materie de drept de autor care reglementează protecția acestor reproduceri dau naștere la insecuritate juridică și afectează difuzarea transfrontalieră a operelor de artă vizuală în domeniul public. Prin urmare, anumite reproduceri ale operelor de artă vizuală în domeniul public nu ar trebui să fie protejate prin drept de autor sau drepturi conexe. Toate acestea nu ar trebui să împiedice instituțiile de conservare a patrimoniului cultural să vândă reproduceri, cum ar fi cărți poștale.
- (54) O presă liberă și pluralistă este esențială pentru a asigura un jurnalism de calitate și accesul cetățenilor la informații. Aceasta are o contribuție fundamentală la dezbateră publică și la buna funcționare a unei societăți democratice. Disponibilitatea pe scară largă a publicațiilor de presă online a dus la apariția unor noi servicii online, cum ar fi agregatoarele de știri sau serviciile de monitorizare a mass-mediei, pentru care reutilizarea publicațiilor de presă constituie o parte importantă a modelelor lor de afaceri și o sursă de venit. Editorii de

publicații de presă se confruntă cu probleme în ceea ce privește acordarea de licențe pentru utilizarea online a publicațiilor lor către prestatorii de astfel de servicii, ceea ce le îngreunează recuperarea investițiilor. Atât timp cât editorii de publicații de presă nu sunt recunoscuți ca titulari de drepturi, acordarea de licențe și asigurarea respectării drepturilor privind publicațiile de presă referitoare la utilizările online de către prestatorii de servicii ale societății informaționale în mediul digital sunt adesea complexe și ineficiente.

- (55) Contribuția organizatorică și financiară a editorilor la producerea publicațiilor de presă trebuie să fie recunoscută și încurajată în continuare pentru a asigura viabilitatea sectorului editorial și a încuraja astfel disponibilitatea unor informații fiabile. Prin urmare, este necesar să se prevadă, la nivelul Uniunii, o protecție juridică armonizată pentru publicațiile de presă în cazul utilizărilor online de către prestatorii de servicii ale societății informaționale, ceea ce nu afectează normele în vigoare în materie de drept de autor din dreptul Uniunii aplicabile utilizărilor private sau necomerciale ale publicațiilor de presă de către utilizatori individuali, inclusiv atunci când acești utilizatori partajează publicațiile de presă online. O astfel de protecție ar trebui să fie garantată în mod efectiv prin introducerea, în dreptul Uniunii, a unor drepturi conexe dreptului de autor pentru reproducerea și punerea la dispoziția publicului a publicațiilor de presă ale editorilor stabiliți într-un stat membru în ceea ce privește utilizările online de către prestatorii de servicii ale societății informaționale, în înțelesul Directivei (UE) 2015/1535 a Parlamentului European și a Consiliului ⁽¹³⁾. Protecția juridică oferită publicațiilor de presă stabilită prin prezenta directivă ar trebui să fie în beneficiul editorilor care sunt stabiliți într-un stat membru și care își au sediul social, administrația centrală sau punctul principal de lucru în Uniune.

Conceptul de editor de publicații de presă ar trebui înțeles ca incluzând prestatorii de servicii cum ar fi editorii de știri sau agențiile de știri, atunci când publică publicații de presă în sensul prezentei directive.

- (56) În sensul prezentei directive, este necesar ca noțiunea de „publicație de presă” să fie definită în așa fel încât să cuprindă numai publicațiile jurnalistice, publicate în orice formă de media, inclusiv pe hârtie, în contextul unei activități economice care constituie o prestare de servicii în temeiul dreptului Uniunii. Printre publicațiile de presă care ar trebui incluse s-ar număra, de exemplu, cotidienele, revistele săptămânale sau lunare de interes general sau de specialitate, inclusiv revistele disponibile pe bază de abonament, precum și site-urile de știri. Publicațiile de presă conțin mai ales materiale de tip text, dar includ din ce în ce mai mult și alte categorii de opere și alte obiecte protejate, în special fotografiile și materialele video. Publicațiile periodice publicate în scop științific sau academic, cum ar fi revistele științifice, nu ar trebui să intre în domeniul de aplicare al protecției acordate publicațiilor de presă în temeiul prezentei directive. Această protecție nu ar trebui să se aplice nici site-urilor de internet, cum ar fi blogurile, care furnizează informații ca parte a unei activități care nu se desfășoară la inițiativa sau sub responsabilitatea și controlul editorial al unui prestator de servicii, cum ar fi editorii de publicații de știri.
- (57) Drepturile acordate editorilor de publicații de presă în temeiul prezentei directive ar trebui să aibă același domeniu de aplicare ca și drepturile de reproducere și de punere la dispoziția publicului prevăzute în Directiva 2001/29/CE, în măsura în care sunt vizate utilizările online de către prestatorii de servicii ale societății informaționale. Drepturile acordate editorilor de publicații de presă nu ar trebui să se extindă la actele de introducere de hyperlinkuri și nici la simplele fapte raportate în publicațiile de presă. De asemenea, drepturile acordate editorilor de publicații de presă ar trebui să fie reglementate de aceleași dispoziții referitoare la excepții și limitări precum cele aplicabile drepturilor prevăzute în Directiva 2001/29/CE, inclusiv excepția referitoare la utilizarea de citate în scopuri cum sunt cel al criticii sau al recenziei, prevăzută la articolul 5 alineatul (3) litera (d) din respectiva directivă.
- (58) Utilizările publicațiilor de presă de către prestatorii de servicii ale societății informaționale pot consta în utilizarea de publicații sau articole întregi, dar și în utilizarea de părți ale publicațiilor de presă. Astfel de utilizări ale unor părți ale publicațiilor de presă au câștigat, de asemenea, relevanță din punct de vedere economic. În același timp, utilizarea cuvintelor individuale sau a unor extrase foarte scurte din publicațiile de presă de către prestatorii de servicii ale societății informaționale nu poate submina investițiile făcute de editorii de publicații de presă în producerea conținutului. Prin urmare, este necesar să se prevadă că utilizarea unor cuvinte individuale sau a unor extrase foarte scurte de publicații de presă nu ar trebui să intre în domeniul de aplicare al drepturilor prevăzute în prezenta directivă. Având în vedere agregarea și utilizarea masivă a publicațiilor de presă de către prestatorii de servicii ale societății informaționale, este important ca excluderea extraselor foarte scurte să fie interpretată într-un mod care să nu afecteze eficacitatea drepturilor prevăzute în prezenta directivă.

⁽¹³⁾ Directiva (UE) 2015/1535 a Parlamentului European și a Consiliului din 9 septembrie 2015 referitoare la procedura de furnizare de informații în domeniul reglementărilor tehnice și al normelor privind serviciile societății informaționale (JO L 241, 17.9.2015, p. 1).

- (59) Protecția acordată editorilor de publicații de presă în temeiul prezentei directive nu ar trebui să aducă atingere drepturilor autorilor și ale altor titulari de drepturi privind operele și alte obiecte protejate încorporate în acestea, inclusiv în ceea ce privește măsura în care autorii și alți titulari de drepturi își pot exploata operele sau alte obiecte protejate independent de publicația de presă în care acestea sunt încorporate. Prin urmare, editorii de publicații de presă nu ar trebui să poată invoca protecția care le este acordată în temeiul prezentei directive împotriva autorilor și a altor titulari de drepturi sau împotriva altor utilizatori autorizați ai aceluiași opere sau alte obiecte protejate. Acest lucru nu ar trebui să aducă atingere angajamentelor contractuale încheiate între editorii de publicații de presă, pe de o parte, și autori și alți titulari de drepturi, pe de altă parte. Autorii ale căror opere sunt încorporate într-o publicație de presă ar trebui să aibă dreptul la o parte corespunzătoare din veniturile primite de editorii de presă pentru utilizarea publicațiilor lor de presă de către prestatorii de servicii ale societății informaționale. Acest lucru nu ar trebui să aducă atingere dreptului intern privind dreptul de proprietate sau exercitarea drepturilor în contextul contractelor de muncă, cu condiția ca acesta să fie conform cu dreptul Uniunii.
- (60) Editorii, inclusiv cei de publicații de presă, de cărți, de publicații științifice și de publicații muzicale, își desfășoară adesea activitatea pe baza transferului drepturilor autorilor prin acorduri contractuale sau dispoziții legale. În acest context, editorii realizează o investiție în vederea exploatării operelor cuprinse în publicațiile lor și, în anumite cazuri, pot fi privați de venituri atunci când aceste opere sunt utilizate în temeiul excepțiilor sau al limitărilor de tipul celor pentru copierea privată și reprografie, inclusiv al sistemelor naționale în vigoare aplicabile actelor de reprografie în statele membre, sau în temeiul sistemelor publice de împrumut. În câteva state membre, compensația pentru utilizările care fac obiectul excepțiilor sau limitărilor respective este împărțită între autori și editori. Pentru a ține seama de această situație și pentru a îmbunătăți securitatea juridică pentru toate părțile interesate, prezenta directivă permite statelor membre în care există sisteme de partajare a compensației între autori și editori să le mențină. Acest lucru este deosebit de important pentru statele membre în care au existat înainte de 12 noiembrie 2015 astfel de mecanisme de partajare a compensației, deși în alte state membre compensația nu este partajată și este datorată doar autorilor, în conformitate cu politicile culturale naționale. Prezenta directivă ar trebui să se aplice în mod nediscriminatoriu tuturor statelor membre, dar ar trebui să respecte tradițiile din acest domeniu și nu ar trebui să oblige statele membre în care nu există în prezent astfel de sisteme de partajare a compensației să le introducă. Prezenta directivă nu ar trebui să afecteze mecanismele existente sau viitoare din statele membre referitoare la remunerare în contextul împrumuturilor publice.

De asemenea, prezenta directivă ar trebui să nu afecteze mecanismele naționale referitoare la gestiunea drepturilor și la drepturile de remunerare, cu condiția ca acestea să respecte dreptul Uniunii. Toate statele membre ar trebui să aibă posibilitatea, dar nu o obligație, de a stabili că, atunci când autorii și-au transferat drepturile sau au acordat o licență unui editor sau au contribuit în alt mod cu operele lor la o publicație și când sunt instituite sisteme pentru a compensa prejudiciul care le-a fost cauzat de o excepție sau o limitare, inclusiv prin intermediul organismelor de gestiune colectivă care reprezintă și autori și editori, editorii au dreptul la o parte din această compensație. Statele membre ar trebui să dispună în continuare de libertatea de a stabili cum urmează editorii să își motiveze cererile de compensație sau de remunerare și de a stabili condițiile de repartizare a respectivei compensații sau remunerații între autori și editori în conformitate cu sistemele lor naționale.

- (61) În ultimii ani, funcționarea pieței conținuturilor online a devenit din ce în ce mai complexă. Serviciile online de partajare de conținut care oferă acces la o cantitate mare de conținuturi protejate prin drept de autor încărcate de utilizatorii lor au devenit o sursă principală de acces la conținuturile online. Serviciile online reprezintă mijloace de a oferi un acces mai larg la opere culturale și creative și oferă oportunități deosebite pentru industriile culturale și creative de a dezvolta noi modele de afaceri. Cu toate acestea, deși oferă diversitate și un acces facil la conținut, serviciile online generează și provocări atunci când un conținut protejat prin drept de autor este încărcat fără autorizarea prealabilă a titularilor de drepturi. Nu există securitate juridică cu privire la faptul dacă prestatorii de astfel de servicii participă la acte relevante din punctul de vedere al dreptului de autor și dacă pentru ele este necesar să se obțină autorizație din partea titularilor de drepturi pentru conținutul încărcat de utilizatorii lor care nu dețin drepturile relevante privind conținutul încărcat, fără a aduce atingere aplicării excepțiilor și limitărilor prevăzute în dreptul Uniunii. Această lipsă de securitate afectează posibilitățile titularilor de drepturi de a stabili dacă și în ce condiții operele lor și alte obiecte protejate sunt utilizate, precum și posibilitățile lor de a obține o remunerație adecvată pentru utilizarea respectivă. Prin urmare, este important să se promoveze dezvoltarea pieței de acordare a licențelor între titularii de drepturi și prestatorii de servicii online de partajare de conținut. Aceste acorduri de licență ar trebui să fie echitabile și să mențină un echilibru rezonabil

între ambele părți. Titularii de drepturi ar trebui să primească o remunerație adecvată pentru utilizarea operelor lor sau a altor obiecte protejate. Cu toate acestea, întrucât libertatea contractuală nu ar trebui afectată de respectivele dispoziții, titularii de drepturi nu ar trebui să fie obligați să acorde autorizații sau să încheie acorduri de licență.

- (62) Anumite servicii ale societății informaționale sunt concepute astfel încât să ofere publicului acces la conținut protejat prin drept de autor sau la alte obiecte protejate încărcate de către utilizatorii acestora, ca parte din utilizarea lor normală. Definiția unui prestator de servicii online de partajare de conținut prevăzută în prezenta directivă ar trebui să vizeze numai serviciile online care joacă un rol important pe piața conținutului online, concurând cu alte servicii online de conținut, cum ar fi serviciile de streaming online audio și video, destinate aceluiași public. Serviciile reglementate de prezenta directivă sunt serviciile care au ca scop principal sau ca unul dintre principalele scopuri să stocheze și să permită utilizatorilor să încarce și să partajeze o cantitate mare de conținut protejat prin drept de autor, cu scopul de a obține profit de pe urma acestor activități, fie direct, fie indirect, prin organizarea și promovarea conținutului respectiv, pentru a atrage un public mai larg, inclusiv prin clasificarea acestuia și prin utilizarea unei promovări direcționate în cadrul acestuia. Astfel de servicii nu ar trebui să includă servicii care au alt scop principal decât să permită utilizatorilor să încarce și să partajeze o cantitate mare de conținut protejat prin drept de autor, cu scopul de a obține profit de pe urma acestei activități. Printre acestea din urmă se numără, de exemplu, serviciile de comunicații electronice în înțelesul Directivei (UE) 2018/1972 a Parlamentului European și a Consiliului ⁽¹⁴⁾, precum și prestatorii de servicii de cloud între întreprinderi și de servicii de cloud, care permit utilizatorilor să încarce conținuturi pentru uz propriu, cum ar fi platformele cybberlocker sau piețele online, a căror activitate principală constă în comerțul cu amănuntul online, și nu oferirea de acces la conținuturi protejate prin drept de autor.

De asemenea, ar trebui să fie excluși din definiția prestatorului de servicii online de partajare de conținut prestatorii de servicii cum ar fi platformele de dezvoltare și de partajare de software cu sursă deschisă, bazele de date științifice sau educaționale fără scop lucrativ, precum și enciclopediile online fără scop lucrativ. În cele din urmă, pentru a asigura un nivel ridicat de protecție a dreptului de autor, mecanismul de scutire de răspundere prevăzut în prezenta directivă nu ar trebui să se aplice prestatorilor de servicii al căror scop principal este să participe la pirateria în domeniul dreptului de autor sau să o faciliteze.

- (63) Evaluarea cu scopul de a stabili dacă un prestator de servicii online de partajare de conținut stochează și oferă acces la o cantitate mare de conținut protejat prin drept de autor ar trebui efectuată de la caz la caz și ar trebui să ia în considerare o combinație de elemente, cum ar fi publicul căruia îi este destinat serviciul și numărul de fișiere cu conținut protejat prin drept de autor încărcate de utilizatorii serviciului.
- (64) Este oportun să se clarifice în prezenta directivă faptul că prestatorii de servicii online de partajare de conținut realizează un act de comunicare publică sau un act de punere la dispoziția publicului atunci când acordă publicului acces la opere protejate prin drept de autor sau la alte obiecte protejate încărcate de către utilizatorii lor. Prin urmare, prestatorii de servicii online de partajare de conținut ar trebui să obțină o autorizație din partea titularilor de drepturi în cauză, inclusiv prin intermediul unui acord de licență. Acest lucru nu afectează conceptul de comunicare publică sau de punere la dispoziția publicului în alte cazuri, în temeiul dreptului Uniunii, și nici nu afectează posibila aplicare a articolului 3 alineatele (1) și (2) din Directiva 2001/29/CE altor prestatori de servicii care utilizează conținut protejat prin drept de autor.
- (65) Atunci când prestatorii de servicii online de partajare de conținut sunt responsabili de acte de comunicare publică sau de acte de punere la dispoziția publicului, în condițiile stabilite în prezenta directivă, articolul 14 alineatul (1) din Directiva 2000/31/CE nu ar trebui să se aplice răspunderii ce decurge din dispoziția prezentei directive privind utilizarea de conținut protejat de către prestatorii de servicii online de partajare de conținut. Acest lucru nu ar trebui să afecteze aplicarea articolului 14 alineatul (1) din Directiva 2000/31/CE unor asemenea prestatori de servicii pentru scopuri care nu intră în domeniul de aplicare al prezentei directive.
- (66) Având în vedere că prestatorii de servicii online de partajare de conținut oferă acces la un conținut care nu este încărcat de ei, ci de utilizatorii lor, este oportun să se prevadă un mecanism specific privind răspunderea, în sensul prezentei directive, pentru cazurile în care nu a fost acordată nicio autorizație. Acest lucru nu ar trebui să

⁽¹⁴⁾ Directiva (UE) 2018/1972 a Parlamentului European și a Consiliului din 11 decembrie 2018 de instituire a Codului european al comunicațiilor electronice (JO L 321, 17.12.2018, p. 36).

aducă atingere măsurilor reparatorii prevăzute de dreptul intern pentru alte cazuri decât cele legate de răspunderea pentru încălcarea dreptului de autor și nici posibilității instanțelor naționale sau a autorităților administrative de a emite ordine judecătorești sau acte administrative, în conformitate cu dreptul Uniunii. În special, regimul specific aplicabil noilor prestatori de servicii online de partajare de conținut cu o cifră de afaceri anuală mai mică de 10 milioane EUR, al căror număr mediu lunar de vizitatori unici în Uniune nu depășește cinci milioane, nu ar trebui să afecteze disponibilitatea măsurilor reparatorii în temeiul dreptului Uniunii și al dreptului intern. În cazul în care prestatorilor de servicii nu le-a fost acordată nicio autorizație, aceștia ar trebui să depună toate eforturile, la standarde ridicate de diligență profesională din domeniu, pentru a evita disponibilitatea, în cadrul serviciilor lor, a unor opere și a altor obiecte protejate neautorizate, astfel cum au fost identificate de titularii de drepturi relevanți. În acest scop, titularii de drepturi ar trebui să ofere prestatorilor de servicii informațiile relevante și necesare, luând în considerare, printre alți factori, dimensiunea titularilor de drepturi și categoria operelor lor și a altor obiecte protejate. Măsurile luate de prestatorii de servicii online de partajare de conținut în cooperare cu titularii de drepturi nu ar trebui să împiedice disponibilitatea conținutului care nu încalcă dreptul de autor, inclusiv a operelor sau a altor obiecte protejate a căror utilizare face obiectul unui acord de licență sau al unei excepții sau limitări privind dreptul de autor. Prin urmare, măsurile luate de astfel de prestatori de servicii nu ar trebui să afecteze utilizatorii care folosesc serviciile online de partajare de conținut pentru a încărca și accesa în mod legal informații cu privire la astfel de servicii.

În plus, obligațiile prevăzute în prezenta directivă nu ar trebui să conducă la impunerea unei obligații generale de supraveghere de către statele membre. Atunci când se evaluează dacă un prestator de servicii online de partajare de conținut a depus toate eforturile, la standarde ridicate de diligență profesională din domeniu, ar trebui să se aibă în vedere dacă prestatorul de servicii a luat toate măsurile care ar fi luate de un operator diligent pentru a atinge obiectivul de a preveni disponibilitatea operelor sau a altor obiecte protejate neautorizate pe site-ul său, ținând seama de cele mai bune practici din sector și de eficacitatea măsurilor luate în lumina tuturor factorilor și evoluțiilor relevante, precum și de principiul proporționalității. În scopul respectivei evaluări, ar trebui să se ia în considerare o serie de elemente, cum ar fi dimensiunea serviciului, evoluția tehnologică a mijloacelor existente, inclusiv potențialele evoluții viitoare, pentru a se evita disponibilitatea unor diferite tipuri de conținut și costul unor astfel de mijloace pentru servicii. În funcție de tipul de conținut, ar putea fi adecvate și proporționale diferite mijloace de a evita disponibilitatea conținutului protejat prin drept de autor neautorizat și, prin urmare, nu poate fi exclus ca, în unele cazuri, disponibilitatea conținutului neautorizat să poată fi evitată numai după notificarea titularilor de drepturi. Orice măsură luată de furnizorii de servicii ar trebui să fie eficientă în raport cu obiectivele urmărite, dar nu ar trebui să depășească ceea ce este necesar pentru a atinge obiectivul de evitare și întrerupere a disponibilității operelor neautorizate și a altor obiecte protejate neautorizate.

În cazul în care opere și alte obiecte protejate neautorizate devin disponibile în ciuda tuturor eforturilor depuse în cooperare cu titularii de drepturi, astfel cum se prevede în prezenta directivă, prestatorii de servicii online de partajare de conținut ar trebui să răspundă în privința respectivelor opere și obiecte protejate pentru care au primit informațiile necesare și relevante de la titularii de drepturi, cu excepția cazului în care prestatorii respectivi demonstrează că au depus toate eforturile la standarde ridicate de diligență profesională din domeniu.

În plus, dacă în cadrul serviciilor online de partajare de conținut au devenit disponibile anumite opere neautorizate sau alte obiecte protejate neautorizate, chiar și în situația în care au fost depuse toate eforturile și indiferent dacă titularii de drepturi au furnizat sau nu în prealabil informațiile relevante și necesare, prestatorii de servicii online de partajare de conținut ar trebui să răspundă pentru actele neautorizate de comunicare publică a operelor sau a altor obiecte protejate, atunci când, la primirea unei notificări motivate corespunzător, nu acționează rapid pentru a opri accesul la opere sau la alte obiecte protejate care fac obiectul notificării sau pentru a le elimina de pe site-urile lor. În plus, astfel de prestatori de servicii online de partajare de conținut ar trebui să răspundă și dacă nu demonstrează că au depus toate eforturile pentru a preveni încărcarea pe viitor a anumitor opere neautorizate, pe baza informațiilor relevante și necesare furnizate de titularii de drepturi în acest scop.

Atunci când titularii de drepturi nu oferă prestatorilor de servicii online de partajare de conținut informațiile relevante și necesare cu privire la anumite opere sau alte obiecte protejate sau atunci când titularii de drepturi nu au trimis nicio notificare privind oprirea accesului la anumite opere neautorizate sau alte obiecte protejate neautorizate sau eliminarea acestora, iar, în consecință, prestatorii de servicii nu pot depune toate eforturile

pentru a evita disponibilitatea unui conținut neautorizat în cadrul serviciilor lor, la standarde ridicate de diligență profesională din domeniu, astfel de prestatori de servicii nu ar trebui să răspundă pentru actele neautorizate de comunicare publică sau pentru punerea la dispoziția publicului a astfel de opere sau alte obiecte protejate neidentificate.

- (67) Asemănător cu ce se prevede la articolul 16 alineatul (2) din Directiva 2014/26/UE, prezenta directivă cuprinde norme cu privire la serviciile online noi. Normele prevăzute în prezenta directivă sunt menite să țină seama de cazul specific al întreprinderilor nou-înființate care lucrează cu materiale încărcate de utilizatori pentru a dezvolta noi modele de afaceri. Regimul specific aplicabil noilor prestatori de servicii cu o cifră de afaceri mică și cu un public puțin numeros ar trebui să fie în avantajul întreprinderilor cu adevărat noi și, prin urmare, ar trebui să înceteze să se aplice la trei ani de la data la care serviciile lor au devenit disponibile online pentru prima dată în Uniune. Regimul respectiv nu ar trebui să fie abuzat prin măsuri menite să extindă beneficiile acestuia dincolo de primii trei ani. În special, respectivul regim nu ar trebui să se aplice serviciilor nou-create sau serviciilor furnizate sub o nouă denumire, dar care continuă activitatea unui prestator deja existent de servicii online de partajare de conținut, care nu ar putea beneficia sau care nu mai beneficiază de acesta.
- (68) Prestatorii de servicii online de partajare de conținut ar trebui să fie transparenți față de titularii de drepturi în ceea ce privește măsurile luate în contextul cooperării. Întrucât prestatorii de servicii online de partajare de conținut ar putea întreprinde diverse acțiuni, aceștia ar trebui să furnizeze titularilor de drepturi, la cererea titularilor, informații adecvate privind tipul de acțiuni întreprinse și modul în care acestea sunt puse în aplicare. Astfel de informații ar trebui să fie destul de specifice pentru a oferi transparență suficientă titularilor de drepturi, fără a aduce atingere secretelor de afaceri ale prestatorilor de servicii online de partajare de conținut. Cu toate acestea, prestatorii de servicii nu ar trebui să aibă obligația de a furniza titularilor de drepturi informații detaliate și individualizate pentru fiecare operă sau alte obiecte protejate identificate. Acest lucru nu ar trebui să aducă atingere înțelegerilor contractuale care ar putea conține prevederi mai specifice privind informațiile care trebuie furnizate în cazul în care se încheie acorduri între prestatorii de servicii și titularii de drepturi.
- (69) În cazul în care prestatorii de servicii online de partajare de conținut obțin autorizații, inclusiv prin acorduri de licență, pentru utilizarea, în cadrul serviciului lor, a conținutului încărcat de utilizatorii serviciului, respectivele autorizații ar trebui să acopere, de asemenea, actele care fac obiectul dreptului de autor legate de încărcările efectuate de utilizatori, în domeniul acoperit de autorizația acordată prestatorilor de servicii, dar numai în cazurile în care utilizatorii respectivi acționează în scopuri necomerciale, cum ar fi partajarea conținutului lor fără niciun scop lucrativ, sau când veniturile generate de încărcările acestora nu sunt semnificative în ceea ce privește actele relevante care fac obiectul dreptului de autor ale utilizatorilor acoperite de astfel de autorizații. Atunci când titularii de drepturi au autorizat în mod explicit utilizatorii să încarce și să pună la dispoziție opere sau alte obiecte protejate prin intermediul unui serviciu online de partajare de conținut, actul de comunicare publică a prestatorului de servicii este autorizat în limitele autorizației acordate de titularul de drepturi. Cu toate acestea, nu ar trebui să existe o prezumție în favoarea prestatorilor de servicii online de partajare de conținut cum că utilizatorii lor au obținut toate drepturile necesare.
- (70) Măsurile întreprinse de prestatorii de servicii online de partajare de conținut nu ar trebui să afecteze aplicarea excepțiilor sau a limitărilor privind dreptul de autor, incluzând în special acele excepții sau limitări care garantează libertatea de exprimare a utilizatorilor. Utilizatorii ar trebui să aibă dreptul de a încărca și de a pune la dispoziție conținuturi generate de utilizatori în scopuri specifice precum citarea, critica, recenzia, realizarea de caricaturi, parodieri sau pastișe. Acest lucru este deosebit de important pentru a se asigura un echilibru între drepturile fundamentale prevăzute în Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene (denumită în continuare „Carta”), în special între libertatea de exprimare și libertatea expresiei artistice, pe de o parte, și dreptul la proprietate, inclusiv la proprietatea intelectuală, pe de altă parte. Excepțiile și limitările respective ar trebui prin urmare să fie obligatorii, pentru a le asigura utilizatorilor o protecție uniformă peste tot în Uniune. Este important să se asigure faptul că prestatorii de servicii online de partajare de conținut au mecanisme eficiente de soluționare a plângerilor și a căilor de atac care să sprijine utilizarea în aceste scopuri specifice.

Prestatorii de servicii online de partajare de conținut ar trebui să instituie, de asemenea, mecanisme eficiente și rapide de soluționare a plângerilor și a căilor de atac care să le permită utilizatorilor să depună plângeri privind măsurile întreprinse cu privire la materialele încărcate de aceștia, mai ales în cazul în care ar putea beneficia de o excepție sau limitare privind dreptul de autor în legătură cu un material încărcat la care a fost oprit accesul sau care a fost eliminat. Orice plângere depusă prin intermediul acestor mecanisme ar trebui tratată fără întârzieri

nejustificate și ar trebui să fie examinată de către o persoană. Atunci când titularii de drepturi solicită prestatorilor de servicii să întreprindă măsuri împotriva materialelor încărcate de utilizatori, precum oprirea accesului la conținutul încărcat sau eliminarea acestuia, titularii de drepturi ar trebui să își justifice în mod corespunzător solicitările. În plus, cooperarea nu ar trebui să conducă la o identificare a utilizatorilor individuali și nici la prelucrarea datelor cu caracter personal, cu excepția cazului în care are loc în conformitate cu Directiva 2002/58/CE a Parlamentului European și a Consiliului ⁽¹⁵⁾ și cu Regulamentul (UE) 2016/679 a Parlamentului European și a Consiliului ⁽¹⁶⁾. Statele membre ar trebui, de asemenea, să asigure accesul utilizatorilor la mecanisme extrajudiciare de recurs în vederea soluționării litigiilor. Astfel de mecanisme ar trebui să permită soluționarea litigiilor în mod imparțial. Utilizatorii ar trebui să aibă, de asemenea, acces la o instanță sau la o altă autoritate judiciară competentă pentru a beneficia de aplicarea unei excepții sau a unei limitări privind dreptul de autor și drepturile conexe.

- (71) În cel mai scurt timp posibil după data de intrare în vigoare a prezentei directive, Comisia, în cooperare cu statele membre, ar trebui să organizeze dialoguri între părțile interesate în vederea asigurării unei aplicări uniforme a obligației de cooperare dintre prestatorii de servicii online de partajare de conținut și titularii de drepturi și pentru a stabili cele mai bune practici în ceea ce privește standardele corespunzătoare de diligență profesională din domeniu. Pentru aceasta, Comisia ar trebui să se consulte cu părțile interesate vizate, inclusiv cu organizațiile utilizatorilor și cu prestatorii de tehnologii, precum și să țină seama de evoluția pieței. Organizațiile utilizatorilor ar trebui de asemenea să aibă acces la informațiile privind măsurile întreprinse de către prestatorii de servicii online de partajare de conținut pentru a gestiona conținutul online.
- (72) Autorii și artiștii interpreți sau executanți se află de obicei într-o poziție de negociere mai slabă atunci când acordă licențe sau își transferă drepturile prin contract, inclusiv prin intermediul propriilor societăți comerciale, în scopul exploatării lor în schimbul unei remunerații, și respectivele persoane fizice au nevoie de protecția asigurată de prezenta directivă pentru a putea beneficia pe deplin de drepturile armonizate în temeiul dreptului Uniunii. Această nevoie de protecție nu apare atunci când celălalt partener contractual este un utilizator final și nu exploatează opera, sau interpretarea sau execuția propriu-zisă, situație ce se poate regăsi, de exemplu, în unele contracte de muncă.
- (73) Remunerarea autorilor și artiștilor interpreți sau executanți ar trebui să fie adecvată și proporțională cu valoarea economică reală sau potențială a drepturilor acordate prin licență sau transferate, ținându-se seama de contribuția autorului, sau a artistului interpret sau executant la ansamblul operei sau al altor obiecte protejate, precum și de toate celelalte împrejurări ce determină un caz, cum ar fi practicile de piață sau exploatarea efectivă a operei. Plata unei sume forfetare poate de asemenea constitui o remunerare proporțională, însă nu ar trebui să reprezinte regula. Statele membre ar trebui să aibă posibilitatea de a defini cazuri specifice în care se poate aplica plata forfetară, ținând seama de caracteristicile specifice ale fiecărui sector. Statele membre ar trebui să aibă libertatea de a pune în practică principiul unei remunerații adecvate și proporționale prin intermediul unor mecanisme existente sau nou-introduse, printre care se pot afla negocierile colective și alte mecanisme, cu condiția ca acestea să respecte dreptul aplicabil al Uniunii.
- (74) Autorii și artiștii interpreți sau executanți au nevoie de informații pentru a evalua valoarea economică a acelorora dintre drepturile lor care sunt armonizate în temeiul dreptului Uniunii. Acest lucru este valabil în special în cazul în care persoanele fizice acordă o licență sau transferă drepturi în scopul exploatării lor în schimbul unei remunerații. Această nevoie nu apare atunci când exploatarea a încetat sau când autorul ori artistul interpret sau executant a acordat o licență fără remunerație publicului larg.
- (75) Având în vedere că autorii și artiștii interpreți sau executanți se află de obicei într-o poziție de negociere mai slabă atunci când acordă licențe sau își transferă drepturile prin contract, aceștia au nevoie de informații pentru a evalua valoarea economică continuă a drepturilor lor în comparație cu remunerația primită pentru licență sau transfer, însă se confruntă adesea cu o lipsă de transparență. Prin urmare, comunicarea de informații adecvate și exacte de către partenerii lor contractuali sau succesorii în drepturi ai acestora este importantă pentru a asigura transparența și echilibrul în cadrul sistemului care reglementează remunerarea autorilor și a artiștilor interpreți

⁽¹⁵⁾ Directiva 2002/58/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 12 iulie 2002 privind prelucrarea datelor personale și protejarea confidențialității în sectorul comunicațiilor publice (Directiva asupra confidențialității și comunicațiilor electronice) (JO L 201, 31.7.2002, p. 37).

⁽¹⁶⁾ Regulamentul (UE) 2016/679 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95/46/CE (Regulamentul general privind protecția datelor) (JO L 119, 4.5.2016, p. 1).

sau executanți. Informațiile respective ar trebui să fie la zi ca să permită accesul la date recente, pertinente pentru exploatarea operei, sau a interpretării sau executării, și cuprinzătoare, astfel încât să acopere toate sursele de venituri pertinente pentru cazul respectiv, inclusiv, dacă este cazul, veniturile generate de produsele promoționale. Atât timp cât are loc exploatarea, partenerii contractuali ai autorilor și artiștilor interpreți sau executanți ar trebui să pună la dispoziție informațiile pe care le dețin cu privire la toate modalitățile de exploatare și la toate veniturile relevante generate la nivel mondial, cu o periodicitate corespunzătoare sectorului în cauză, dar nu mai rar de o dată pe an. Informațiile respective ar trebui prezentate într-o formă pe înțelesul autorului sau al artistului interpret sau executant și ar trebui să permită evaluarea efectivă a valorii economice a drepturilor în cauză. Cu toate acestea, obligația de transparență ar trebui să se aplice doar în cazul în care sunt vizate drepturi ce țin de dreptul de autor. Prelucrarea datelor cu caracter personal, cum ar fi informațiile de contact și cele privind remunerarea, care sunt necesare pentru informarea autorilor și artiștilor interpreți sau executanți cu privire la exploatarea operelor și interpretărilor sau executărilor acestora, ar trebui efectuată în temeiul articolului 6 alineatul (1) litera (c) din Regulamentul (UE) 2016/679.

- (76) Pentru a se asigura transmiterea corespunzătoare către autori și artiști interpreți sau executanți a informațiilor legate de exploatare și în cazul în care drepturile au fost acordate altor părți care le exploatează în temeiul unor sublicențe, prezenta directivă le permite autorilor și artiștilor interpreți sau executanți să solicite informații suplimentare relevante privind exploatarea drepturilor, în cazul în care primul partener contractual a transmis informațiile de care dispune, însă informațiile primite nu sunt suficiente pentru evaluarea valorii economice a drepturilor acestora. O astfel de solicitare ar trebui făcută fie direct către părțile care dețin sublicențele sau prin intermediul partenerilor contractuali ai autorilor și artiștilor interpreți sau executanți. Autorii și artiștii interpreți sau executanți ar trebui să poată conveni cu partenerii lor contractuali să păstreze confidențiale informațiile transmise, însă autorii și artiștii interpreți sau executanți ar trebui să aibă întotdeauna posibilitatea de a folosi informațiile transmise pentru a-și exercita drepturile în temeiul prezentei directive. Statele membre ar trebui să aibă posibilitatea, în conformitate cu dreptul Uniunii, de a adopta alte măsuri care să asigure transparența față de autori și artiștii interpreți sau executanți.
- (77) Atunci când se pune în aplicare obligația în materie de transparență prevăzută în prezenta directivă, statele membre ar trebui să ia în considerare particularitățile diferitelor sectoare de conținut, cum ar fi cele ale sectorului muzical, sectorului audiovizual și ale sectorului editorial, iar la stabilirea obligațiilor specifice fiecărui sector ar trebui să participe toate părțile interesate relevante. Atunci când este cazul, ar trebui să se aibă în vedere, de asemenea, importanța contribuției autorului ori a artistului interpret sau executant la opera ori la interpretarea sau execuția în ansamblu. Negocierile colective ar trebui considerate o posibilitate prin care părțile interesate relevante să ajungă la un acord în ceea ce privește transparența. Astfel de acorduri ar trebui să le asigure autorilor și artiștilor interpreți sau executanți un nivel de transparență cel puțin egal cu cerințele minime prevăzute în prezenta directivă. Pentru a permite adaptarea practicilor actuale de raportare la obligația de transparență, ar trebui prevăzută o perioadă de tranziție. Nu ar trebui să fie necesară aplicarea obligației de transparență la acordurile încheiate între titularii de drepturi și organismele de gestiune colectivă, entitățile de gestiune independente sau alte entități care fac obiectul normelor naționale de punere în aplicare a Directivei 2014/26/UE, deoarece respectivele organisme sau entități sunt deja supuse obligațiilor de transparență prevăzute la articolul 18 din Directiva 2014/26/UE. Articolul 18 din Directiva 2014/26/UE se aplică organismelor care gestionează dreptul de autor sau drepturile conexe în numele mai multor titulari de drepturi pentru beneficiul colectiv al titularilor de drepturi respectivi. Cu toate acestea, acordurile negociate în mod individual și încheiate între titularii de drepturi și acei parteneri contractuali care acționează în interes propriu ar trebui să facă obiectul obligațiilor de transparență prevăzute de prezenta directivă.
- (78) Anumite contracte privind exploatarea drepturilor armonizate la nivelul Uniunii sunt de lungă durată și oferă autorilor și artiștilor interpreți sau executanți puține posibilități de a le renegocia cu partenerii lor contractuali sau cu succesorii în drepturi ai acestora în cazul în care valoarea economică a drepturilor se dovedește a fi cu mult mai mare decât estimarea inițială. Prin urmare, fără a aduce atingere dreptului din statele membre aplicabil contractelor, ar trebui stabilit un mecanism de ajustare a remunerațiilor pentru cazurile în care remunerația convenită inițial pe baza unei licențe sau a unui transfer de drepturi devine în mod clar disproporționat de scăzută în comparație cu veniturile relevante generate de exploatarea ulterioară a operei sau de fixarea interpretării ori a execuției de către partenerul contractual al autorului sau al artistului interpret sau executant. Toate veniturile relevante pentru cazul respectiv, inclusiv, după caz, veniturile generate de materialele promoționale ar trebui luate în considerare pentru evaluarea faptului dacă remunerația este disproporționat de scăzută. La evaluarea situației ar trebui să se țină seama de circumstanțele specifice fiecărui caz în parte, inclusiv de contribuția autorului sau a artistului interpret sau executant, precum și de particularitățile și practicile de remunerare în diferite sectoare de conținut și de faptul dacă contractul se bazează pe o negociere colectivă. Reprezentanții autorilor și artiștilor interpreți sau executanți, mandatați în mod corespunzător în conformitate cu dreptul intern cu respectarea dreptului Uniunii, ar trebui să poată acorda asistență unuia sau mai multor autori sau artiști interpreți sau executanți, în legătură cu solicitări de ajustare a contractelor, ținând seama, de asemenea, dacă este cazul, de interesele altor autori sau artiști interpreți sau executanți.

Reprezentanții respectivi ar trebui să protejeze identitatea autorilor și artiștilor interpreți sau executanți pe care îi reprezintă atât timp cât acest lucru este posibil. În cazul în care părțile nu ajung la un acord privind ajustarea remunerațiilor, autorul ori artistul interpret sau executant ar trebui să aibă dreptul de a introduce o acțiune în fața unei instanțe judecătorești sau a unei alte autorități competente. Un astfel de mecanism nu ar trebui să se aplice în cazul contractelor încheiate de entitățile definite la articolul 3 literele (a) și (b) din Directiva 2014/26/UE sau de alte entități care intră sub incidența normelor naționale de punere în aplicare a Directivei 2014/26/UE.

- (79) Autorii și artiștii interpreți sau executanți sunt adesea reticenți să apeleze la instanțele judecătorești pentru a asigura respectarea drepturilor lor de către partenerii lor contractuali. Statele membre ar trebui, prin urmare, să prevadă o procedură de soluționare alternativă a litigiilor care să vizeze cererile introduse de autori, de artiști interpreți sau executanți sau de reprezentanți ai acestora în numele lor, legate de obligațiile de transparență și de mecanismul de ajustare a contractului. În acest scop, statele membre ar trebui să poată fie să creeze un organism sau un mecanism nou, fie să utilizeze unul existent care îndeplinește condițiile stabilite de prezenta directivă, indiferent de faptul dacă astfel de organisme sau mecanisme sunt conduse de reprezentanții sectorului sau de entități publice, inclusiv în cazul în care sunt integrate în sistemul judiciar național. Statele membre ar trebui să se bucure de flexibilitate atunci când decid cu privire la modul de repartizare a costurilor legate de procedura de soluționare a litigiilor. O asemenea procedură alternativă de soluționare a litigiilor nu ar trebui să aducă atingere dreptului părților de a-și invoca și apăra drepturile prin introducerea unei acțiuni în instanță.
- (80) Atunci când autorii și artiștii interpreți sau executanți acordă licențe sau își transferă drepturile, aceștia se așteaptă ca opera, ori interpretarea sau execuția lor să fie exploatare. Cu toate acestea, s-ar putea întâmpla ca opere sau interpretări sau execuții pentru care s-a acordat o licență sau s-a făcut un transfer să nu fie exploatare deloc. Atunci când aceste drepturi sunt transferate în mod exclusiv, autorii și artiștii interpreți sau executanți nu pot apela la un alt partener pentru exploatarea operelor sau a interpretărilor sau execuțiilor lor. Într-un astfel de caz, și după o perioadă de timp rezonabilă, autorii și artiștii interpreți sau executanți ar trebui să dispună de un drept de revocare a drepturilor, care să le permită să își transfere drepturile sau să acorde o licență unei alte persoane. Întrucât exploatarea operelor sau a interpretărilor sau execuțiilor poate varia în funcție de sector, ar putea fi prevăzute la nivel național dispoziții specifice pentru a lua în considerare particularitățile sectoarelor, cum ar fi sectorul audiovizual, sau ale operelor sau ale interpretărilor sau execuțiilor, în special prevăzând termene pentru dreptul de revocare. Pentru a proteja interesele legitime ale deținătorilor de licențe și ale persoanelor cărora le-au fost transferate drepturile și pentru a preveni abuzurile, și având în vedere că este necesară o anumită perioadă de timp înainte ca o operă sau o interpretare sau execuție să fie exploatată efectiv, autorii și artiștii interpreți sau executanți ar trebui să aibă posibilitatea să își exercite dreptul de revocare în conformitate cu anumite cerințe procedurale și numai după o anumită perioadă de timp de la încheierea contractului de licență sau de transfer. Statele membre ar trebui să poată reglementa exercitarea dreptului de revocare în cazul operelor sau interpretărilor sau execuțiilor care implică mai mulți autori sau artiști interpreți sau executanți, luând în considerare importanța relativă a contribuțiilor individuale.
- (81) Dispozițiile privind obligația de transparență, mecanismele de ajustare a contractelor și procedurile de soluționare alternativă a litigiilor prevăzute în prezenta directivă ar trebui să aibă caracter obligatoriu, iar părțile nu ar trebui să aibă posibilitatea de a deroga de la acestea, fie în contracte între autori, artiști interpreți sau executanți și partenerii lor contractuali fie în acordurile dintre acești parteneri și părți terțe, cum ar fi acordurile de nedivulgare. Prin urmare, articolul 3 alineatul (4) din Regulamentul (CE) nr. 593/2008 al Parlamentului European și al Consiliului ⁽¹⁷⁾ ar trebui să se aplice astfel încât, în cazul în care toate celelalte elemente relevante pentru situația respectivă, în momentul în care are loc alegerea legii aplicabile, se află în unul sau mai multe state membre, alegerea de către părți a unei legi aplicabile, alta decât cea a unui stat membru, nu aduce atingere aplicării dispozițiilor privind obligația de transparență, mecanismele de ajustare a contractelor și procedurile de soluționare alternativă a litigiilor prevăzute în prezenta directivă, astfel cum au fost puse în aplicare în statul membru al instanței competente.
- (82) Nicio dispoziție din prezenta directivă nu ar trebui interpretată ca o interdicție pentru titularii de drepturi exclusive în temeiul dreptului Uniunii în materia dreptului de autor de a autoriza utilizarea gratuită a operelor sau a altor obiecte protejate ale acestora, inclusiv prin intermediul unor licențe fără caracter exclusiv și gratuite acordate oricărui utilizatori.
- (83) Întrucât obiectivele prezentei directive, și anume modernizarea anumitor aspecte ale cadrului juridic al Uniunii în materia dreptului de autor pentru a ține seama de evoluțiile tehnologice și de noile canale de distribuție a conținuturilor protejate din cadrul pieței interne, nu pot fi realizate în mod satisfăcător de către statele membre, dar, având în vedere amploarea lor, efectele lor și dimensiunea lor transfrontalieră, acestea pot fi realizate mai bine la

⁽¹⁷⁾ Regulamentul (CE) nr. 593/2008 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 iunie 2008 privind legea aplicabilă obligațiilor contractuale (Roma I) (JO L 177, 4.7.2008, p. 6).

nivelul Uniunii, aceasta poate adopta măsuri, în conformitate cu principiul subsidiarității, astfel cum este prevăzut la articolul 5 din Tratatul privind Uniunea Europeană. În conformitate cu principiul proporționalității, astfel cum este prevăzut la articolul respectiv, prezenta directivă nu depășește ceea ce este necesar pentru realizarea acestor obiective.

- (84) Prezenta directivă respectă drepturile fundamentale și principiile recunoscute în special de Cartă. În consecință, prezenta directivă ar trebui interpretată și aplicată în conformitate cu drepturile și principiile respective.
- (85) Orice prelucrare a datelor cu caracter personal efectuată în temeiul prezentei directive ar trebui să se realizeze cu respectarea drepturilor fundamentale, inclusiv dreptul la respectarea vieții private și de familie și dreptul la protecția datelor cu caracter personal prevăzute la articolele 7 și respectiv 8 din Cartă, și trebuie să fie conformă cu Directiva 2002/58/CE și cu Regulamentul (UE) 2016/679.
- (86) În conformitate cu Declarația politică comună din 28 septembrie 2011 a statelor membre și a Comisiei privind documentele explicative⁽¹⁸⁾, statele membre s-au angajat ca, în cazurile justificate, la notificarea măsurilor de transpunere să transmită, de asemenea, unul sau mai multe documente care să explice relația dintre componentele unei directive și părțile corespunzătoare din instrumentele naționale de transpunere. În ceea ce privește prezenta directivă, legiuitorul consideră că transmiterea unor astfel de documente este justificată,

ADOPTĂ PREZENTA DIRECTIVĂ:

TITLUL I

DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 1

Obiectul și domeniul de aplicare

(1) Prezenta directivă stabilește norme care vizează armonizarea într-o mai mare măsură a dreptului Uniunii în materia dreptului de autor și drepturilor conexe în cadrul pieței interne, ținând seama în special de utilizările digitale și transfrontaliere ale conținuturilor protejate. Prezenta directivă stabilește, de asemenea, norme privind excepții și limitări ale dreptului de autor și a drepturilor conexe și privind facilitarea licențelor, precum și norme care vizează asigurarea unei piețe performante pentru exploatarea operelor și a altor obiecte protejate.

(2) Cu excepția cazurilor menționate la articolul 24, prezenta directivă lasă intacte și nu afectează în niciun fel normele existente stabilite în directivele care sunt în vigoare în acest domeniu, în special Directivele 96/9/CE, 2000/31/CE, 2001/29/CE, 2006/115/CE, 2009/24/CE, 2012/28/UE și 2014/26/UE.

Articolul 2

Definiții

În sensul prezentei directive, se aplică următoarele definiții:

- „organizație de cercetare” înseamnă o universitate, inclusiv bibliotecile acesteia, un institut de cercetare sau orice altă entitate, al căror scop principal este efectuarea de cercetări științifice sau desfășurarea de activități educaționale care includ, de asemenea, efectuarea de cercetări științifice:
 - în regim fără scop lucrativ sau prin reinvestirea tuturor profiturilor în cercetarea științifică; sau
 - în temeiul unei misiuni de interes public recunoscute de un stat membru,astfel încât de accesul la rezultatele generate de o astfel de cercetarea științifică să nu poată beneficia în mod preferențial o întreprindere care exercită o influență decisivă asupra unei astfel de organizații;
- „extragerea textului și a datelor” înseamnă orice tehnică analitică automatizată care vizează analiza textului și a datelor în formă digitală pentru a genera informații precum modele, tendințe și corelații, fără însă a se limita la acestea;
- „instituție de conservare a patrimoniului cultural” înseamnă o bibliotecă deschisă publicului sau un muzeu, o arhivă sau o instituție de conservare a patrimoniului cinematografic sau sonor;

⁽¹⁸⁾ JO C 369, 17.12.2011, p. 14.

4. „publicație de presă” înseamnă o colecție alcătuită în principal din opere literare cu caracter jurnalistic, dar care poate include și alte opere sau alte obiecte protejate, și care:
- (a) constituie un element individual în cadrul unei publicații periodice sau publicații actualizate regulat sub un singur titlu, cum ar fi un ziar sau o revistă de interes general ori de specialitate;
 - (b) are scopul de a oferi publicului larg informații referitoare la știri sau alte subiecte; și
 - (c) este publicată în orice formă de mass-media la inițiativa, pe răspunderea editorială și sub supravegherea unui prestator de servicii.

Publicațiile periodice care sunt publicate în scop științific sau academic, cum ar fi revistele științifice, nu sunt considerate publicații de presă în sensul prezentei directive;

5. „serviciu al societății informaționale” înseamnă un serviciu în sensul articolului 1 alineatul (1) litera (b) din Directiva (UE) 2015/1535;
6. „prestator al unui serviciu online de partajare de conținut” înseamnă un prestator al unui serviciu al societății informaționale, al cărui scop principal sau unul dintre scopurile principale este de a stoca și de a oferi publicului acces la un volum semnificativ de opere protejate prin drept de autor sau de alte obiecte protejate încărcate de către utilizatorii săi, pe care le organizează și le promovează în scop lucrativ.

Prestatorii de servicii precum enciclopediile online fără scop lucrativ, arhivele educaționale sau științifice fără scop lucrativ, platformele de elaborare și de partajare de softuri cu sursă deschisă, prestatorii de servicii de comunicații electronice definite în Directiva (UE) 2018/1972, piețele online, serviciile cloud destinate întreprinderilor, precum și serviciile cloud care le permit utilizatorilor să încarce conținuturi pentru propriul uz nu sunt prestatori de servicii online de partajare de conținut în sensul prezentei directive;

TITLUL II

MĂSURI PENTRU ADAPTAREA EXCEPȚIILOR ȘI A LIMITĂRILOR LA MEDIUL DIGITAL ȘI LA CEL TRANSFRONTALIER

Articolul 3

Extragerea textului și a datelor în scopuri de cercetare științifică

(1) Statele membre prevăd o excepție privind drepturile prevăzute la articolul 5 litera (a) și articolul 7 alineatul (1) din Directiva 96/9/CE, la articolul 2 din Directiva 2001/29/CE și la articolul 15 alineatul (1) din prezenta directivă pentru reproducerea și extragerile efectuate de organizațiile de cercetare și de instituțiile de conservare a patrimoniului cultural pentru a realiza extragere a textului și a datelor în scopuri de cercetare științifică privind opere sau alte obiecte protejate la care au acces în mod legal.

(2) Copiile operelor sau ale altor obiecte protejate realizate în conformitate cu alineatul (1) se păstrează cu luarea unor măsuri de securitate adecvate și pot fi păstrate în scopuri de cercetare științifică, inclusiv pentru a verifica rezultatele cercetării.

(3) Titularilor de drepturi li se permite să aplice măsuri menite să asigure securitatea și integritatea rețelilor și a bazelor de date în care sunt găzduite operele sau alte obiecte protejate. Astfel de măsuri nu pot depăși ceea ce este necesar pentru atingerea obiectivului respectiv.

(4) Statele membre încurajează titularii de drepturi, organizațiile de cercetare și instituțiile de conservare a patrimoniului cultural să elaboreze, de comun acord, cele mai bune practici referitoare la aplicarea obligației și a măsurilor menționate la alineatul (2) și, respectiv, la alineatul (3).

Articolul 4

Excepția sau limitarea în cazul extragerii textului și a datelor

(1) Statele membre prevăd o excepție sau o limitare privind drepturile prevăzute la articolul 5 litera (a) și articolul 7 alineatul (1) din Directiva 96/9/CE, la articolul 2 din Directiva 2001/29/CE, la articolul 4 alineatul (1) literele (a) și (b) din Directiva 2009/24/CE și la articolul 15 alineatul (1) din prezenta directivă pentru reproducerea și extragerii din opere și din alte obiecte protejate accesibile în mod legal în scopul extragerii textului și a datelor.

- (2) Reproductorile și extragerile efectuate în conformitate cu alineatul (1) pot fi păstrate atâta timp cât este necesar pentru extragerea textului și a datelor.
- (3) Excepția sau limitarea prevăzută la alineatul (1) se aplică cu condiția ca utilizarea operelor și a altor obiecte protejate menționate la respectivul alineat să nu fi fost rezervată în mod expres de către titularii de drepturi în mod corespunzător, cum ar fi mijloace care pot fi citite automat în cazul conținutului făcut public online.
- (4) Prezentul articol nu aduce atingere aplicării articolului 3 din prezenta directivă.

Articolul 5

Utilizarea operelor și a altor obiecte protejate în activități didactice digitale și transfrontaliere

- (1) Statele membre prevăd o excepție sau o limitare privind drepturile prevăzute la articolul 5 literele (a), (b), (d) și (e) și articolul 7 alineatul (1) din Directiva 96/9/CE, la articolele 2 și 3 din Directiva 2001/29/CE, la articolul 4 alineatul (1) din Directiva 2009/24/CE și la articolul 15 alineatul (1) din prezenta directivă pentru a permite utilizarea digitală a operelor și a altor obiecte protejate în scopul unic de ilustrare didactică, în măsura justificată de scopul necomercial urmărit, cu condiția ca o astfel de utilizare:
- (a) să aibă loc sub responsabilitatea unei instituții de învățământ, în clădirea acesteia sau în alt loc, sau într-un mediu electronic securizat la care au acces doar elevii sau studenții și cadrele didactice ale instituției de învățământ; și
- (b) să fie însoțită de indicarea sursei, inclusiv a numelui autorului, cu excepția cazurilor în care acest lucru se dovedește imposibil.
- (2) În pofida articolului 7 alineatul (1), statele membre pot prevedea că excepția sau limitarea adoptată în temeiul alineatului (1) nu se aplică sau nu se aplică în privința anumitor utilizări sau categorii de opere sau alte obiecte protejate, cum ar fi materialele care sunt destinate în principal pieței educaționale sau partiturile, în măsura în care pe piață sunt disponibile cu ușurință licențe adecvate de autorizare a actelor menționate la alineatul (1) din prezentul articol și care acoperă nevoile și particularitățile instituțiilor de învățământ.

Statele membre care decid să recurgă la primul paragraf din prezentul alineat iau măsurile necesare pentru a asigura disponibilitatea și vizibilitatea corespunzătoare a licențelor de autorizare a actelor menționate la alineatul (1) din prezentul articol pentru instituțiile de învățământ.

- (3) Se consideră că utilizarea operelor și a altor obiecte protejate în scopul unic de ilustrare didactică prin intermediul unor medii electronice securizate în conformitate cu dispozițiile de drept intern adoptate în temeiul prezentului articol are loc numai în statul membru în care este stabilită instituția de învățământ.
- (4) Statele membre pot prevedea compensații echitabile pentru titularii de drepturi în schimbul utilizării operelor sau a altor obiecte protejate ale acestora în temeiul alineatului (1).

Articolul 6

Conservarea patrimoniului cultural

Statele membre prevăd o excepție privind drepturile prevăzute la articolul 5 litera (a) și articolul 7 alineatul (1) din Directiva 96/9/CE, la articolul 2 din Directiva 2001/29/CE, la articolul 4 alineatul (1) litera (a) din Directiva 2009/24/CE și la articolul 15 alineatul (1) din prezenta directivă, pentru a permite instituțiilor de conservare a patrimoniului cultural să realizeze copii ale oricăror opere sau alte obiecte protejate din colecțiile lor permanente, în orice format sau pe orice suport, în scopuri de conservare a acestor opere sau altor obiecte protejate și în măsura în care este necesar pentru o astfel de conservare.

Articolul 7

Dispoziții comune

- (1) Orice dispoziție contractuală care nu respectă excepțiile prevăzute la articolele 3, 5 și 6 nu are forță executorie.
- (2) Excepțiilor și limitărilor prevăzute în prezentul titlu li se aplică articolul 5 alineatul (5) din Directiva 2001/29/CE. Articolul 6 alineatul (4) primul, al treilea și al cincilea paragraf din Directiva 2001/29/CE se aplică articolelor 3-6 din prezenta directivă.

TITLUL III

MĂSURI PENTRU ÎMBUNĂTĂȚIREA PRACTICILOR DE ACORDARE A LICENȚELOR ȘI PENTRU LĂRGIREA ACCESULUI LA CONȚINUT

CAPITOLUL 1

Operele și alte obiecte protejate aflate în afara circuitului comercial

Articolul 8

Utilizarea operelor și altor obiecte protejate aflate în afara circuitului comercial de către instituțiile de conservare a patrimoniului cultural

(1) Statele membre prevăd că un organism de gestiune colectivă, în conformitate cu mandatele sale din partea titularilor de drepturi, poate încheia o licență neexclusivă pentru scopuri necomerciale cu o instituție de conservare a patrimoniului cultural pentru reproducerea, distribuirea, comunicarea publică sau punerea la dispoziția publicului a operelor sau altor obiecte protejate aflate în afara circuitului comercial care sunt prezente în colecția permanentă a instituției, chiar dacă nu toți titularii de drepturi vizați de licență au mandatat organismul de gestiune colectivă, cu condiția ca:

- (a) organismul de gestiune colectivă să fie, pe baza mandatelor sale, suficient de reprezentativ în privința titularilor de drepturi pentru categoria relevantă de opere sau alte obiecte protejate și în privința drepturilor care fac obiectul licenței; și
- (b) tuturor titularilor de drepturi să li se garanteze egalitate de tratament în ceea ce privește condițiile licenței.

(2) Statele membre prevăd o excepție sau o limitare privind drepturile prevăzute la articolul 5 literele (a), (b), (d) și (e) și articolul 7 alineatul (1) din Directiva 96/9/CE, la articolele 2 și 3 din Directiva 2001/29/CE, la articolul 4 alineatul (1) din Directiva 2009/24/CE și la articolul 15 alineatul (1) din prezenta directivă, pentru a permite instituțiilor de conservare a patrimoniului cultural să pună la dispoziție în scopuri necomerciale opere sau alte obiecte protejate aflate în afara circuitului comercial prezente în colecția lor permanentă, cu condiția ca:

- (a) numele autorului sau al oricărui alt titular de drepturi identificabil să fie indicat, cu excepția cazului în care acest lucru se dovedește imposibil; și
- (b) astfel de opere sau alte obiecte protejate să fie puse la dispoziție pe site-uri necomerciale.

(3) Statele membre prevăd că excepția sau limitarea prevăzută la alineatul (2) se aplică numai categoriilor de opere sau alte obiecte protejate pentru care nu există un organism de gestiune colectivă care să îndeplinească condițiile stabilite la alineatul (1) litera (a).

(4) Statele membre prevăd că toți titularii de drepturi pot, în orice moment, să excludă ușor și efectiv operele sau alte obiecte protejate ale acestora de la mecanismul de acordare a licențelor stabilit la alineatul (1) sau de la aplicarea excepției sau limitării prevăzute la alineatul (2), fie în general, fie în cazuri specifice, inclusiv după încheierea unei licențe sau după începutul utilizării în cauză.

(5) Se consideră că o operă sau un alt obiect protejat se află în afara circuitului comercial atunci când se poate presupune cu bună credință că întreaga operă sau întregul alt obiect protejat nu se află la dispoziția publicului prin canalele comerciale obișnuite, după ce s-a depus un efort rezonabil pentru a determina dacă este disponibil publicului.

Statele membre pot prevedea cerințe specifice, precum o dată-limită, pentru a stabili dacă pentru opere și alte obiecte protejate pot fi acordate licențe în conformitate cu alineatul (1) sau dacă acestea pot fi utilizate în baza excepției sau limitării prevăzute la alineatul (2). Astfel de cerințe nu trebuie să depășească ceea ce este necesar și rezonabil și nu trebuie să excludă posibilitatea de a considera un ansamblu de opere sau alte obiecte protejate, în ansamblu, ca aflat în afara circuitului comercial, atunci când este rezonabil să se presupună că toate operele sau alte obiecte protejate se află în afara circuitului comercial.

(6) Statele membre prevăd că licențele menționate la alineatul (1) urmează să fie solicitate de la un organism de gestiune colectivă care este reprezentativ pentru statul membru în care își are sediul instituția de conservare a patrimoniului cultural.

(7) Prezentul articol nu se aplică unor ansambluri de opere sau alte obiecte protejate aflate în afara circuitului comercial dacă, pe baza efortului rezonabil menționat la alineatul (5), există dovezi că astfel de ansambluri constau preponderent din:

- (a) opere sau alte obiecte protejate, cu excepția operelor cinematografice sau audiovizuale, publicate pentru prima dată sau, în absența publicării, difuzate pentru prima dată într-o țară terță;

- (b) opere cinematografice sau audiovizuale ale căror producători își au sediul sau reședința obișnuită într-o țară terță; sau
- (c) opere sau alte obiecte protejate ale unor resortisanți din țări terțe, în cazul în care, după depunerea unui efort rezonabil, nu s-a putut determina un stat membru sau o țară terță, în temeiul literelor (a) și (b).

Prin derogare de la primul paragraf, prezentul articol se aplică atunci când organismul de gestiune colectivă este suficient de reprezentativ, în înțelesul alineatului (1) litera (a) în privința titularilor de drepturi din țara terță în cauză.

Articolul 9

Utilizările transfrontaliere

- (1) Statele membre se asigură că licențele acordate în conformitate cu articolul 8 pot permite utilizarea operelor sau a altor obiecte protejate aflate în afara circuitului comercial de către instituții de conservare a patrimoniului cultural în oricare stat membru.
- (2) Utilizările operelor și ale altor obiecte protejate în temeiul excepției sau limitării prevăzute la articolul 8 alineatul (2) se consideră că au loc numai în statul membru unde își are sediul instituția de conservare a patrimoniului cultural care recurge la respectiva utilizare.

Articolul 10

Măsuri de publicitate

- (1) Statele membre se asigură că informațiile primite de la instituțiile de conservare a patrimoniului cultural, organismele de gestiune colectivă sau autoritățile publice relevante, în scopul identificării operelor sau a altor obiecte protejate aflate în afara circuitului comercial, care intră în domeniul de aplicare al unei licențe acordate în conformitate cu articolul 8 alineatul (1) sau utilizate în temeiul excepției sau limitării prevăzute la articolul 8 alineatul (2), precum și informațiile despre posibilitățile titularilor de drepturi prevăzute la articolul 8 alineatul (4) și, de îndată ce sunt disponibile și atunci când sunt relevante, informațiile privind părțile la licență, privind teritoriile vizate și privind utilizările, devin accesibile permanent, ușor și efectiv pe un portal public online unic cu cel puțin șase luni înainte ca operele sau alte obiecte protejate să fie distribuite, comunicate public sau puse la dispoziția publicului în conformitate cu licența sau în temeiul excepției sau limitării.

Portalul este creat și administrat de Oficiul Uniunii Europene pentru Proprietate Intelectuală în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 386/2012.

- (2) Statele membre prevăd că, în cazul în care acest lucru este necesar pentru sensibilizarea la nivel general a titularilor de drepturi, sunt luate măsuri suplimentare de publicitate adecvate în ceea ce privește posibilitatea ca organismele de gestiune colectivă să acorde licențe pentru opere sau alte obiecte protejate în conformitate cu articolul 8, licențele acordate, utilizările în temeiul excepției sau limitării prevăzute la articolul 8 alineatul (2) și posibilitățile titularilor de drepturi prevăzute la articolul 8 alineatul (4).

Măsurile de publicitate adecvate menționate la primul paragraf din prezentul alineat sunt luate în statul membru unde se solicită licența în conformitate cu articolul 8 alineatul (1) sau, pentru utilizările în temeiul excepției sau limitării prevăzute la articolul 8 alineatul (2), în statul membru unde își are sediul instituția de conservare a patrimoniului cultural. Dacă există dovezi, cum ar fi originea operelor sau a altor obiecte protejate, care sugerează că gradul de conștientizare al titularilor de drepturi ar putea fi crescut mai eficient în alte state membre sau în țări terțe, astfel de măsuri de publicitate acoperă, de asemenea, respectivele state membre și țări terțe.

Articolul 11

Dialogul cu părțile interesate

Statele membre consultă titularii de drepturi, organismele de gestiune colectivă și instituțiile de conservare a patrimoniului cultural din fiecare sector înainte de a stabili cerințe specifice în temeiul articolului 8 alineatul (5) și încurajează dialogul periodic între organizațiile de reprezentare ale utilizatorilor și titularilor de drepturi, inclusiv organismele de gestiune colectivă, și alte organizații ale părților interesate relevante, pentru fiecare sector, cu scopul de a îmbunătăți relevanța și utilizarea mecanismelor de acordare a licențelor stabilite la articolul 8 alineatul (1) și de a asigura eficacitatea garanțiilor pentru titularii de drepturi menționate în prezentul capitol.

CAPITOLUL 2

Măsuri de facilitare a acordării de licențe colective

Articolul 12

Acordarea de licențe colective cu efect extins

(1) Statele membre pot prevedea, în ceea ce privește utilizarea pe teritoriul lor și sub rezerva garanțiilor prevăzute în prezentul articol, că, atunci când un organism de gestiune colectivă ce intră sub incidența normelor naționale de punere în aplicare a Directivei 2014/26/UE, încheie un acord de licență în conformitate cu mandatele sale din partea titularilor de drepturi, pentru exploatarea operelor sau a altor obiecte protejate:

- (a) un astfel de acord poate fi extins pentru a se aplica drepturilor titularilor de drepturi care nu au autorizat respectivul organism de gestiune colectivă să îi reprezinte prin atribuire, licență sau alt tip de înțelegere contractuală; sau
- (b) în ceea ce privește un astfel de acord, organismul deține un mandat legal sau se prezumă că acesta reprezintă titularii de drepturi care nu au acordat organismului o autorizație în acest sens.

(2) Statele membre se asigură că mecanismul de acordare a licențelor menționat la alineatul (1) se aplică numai în domeniul de utilizare bine definite, în care obținerea de autorizații din partea titularilor de drepturi pe bază individuală este în mod obișnuit atât de oneroasă și nepractică încât tranzacția de acordare a licențelor necesare devine puțin probabilă, ca urmare a naturii utilizării sau a categoriilor de opere sau alte obiecte protejate în cauză, și se asigură că un astfel de mecanism de acordare a licențelor protejează interesele legitime ale titularilor de drepturi.

(3) În sensul alineatului (1), statele membre prevăd următoarele garanții:

- (a) organismul de gestiune colectivă, pe baza mandatelor sale, este suficient de reprezentativ pentru titularii de drepturi pentru categoria relevantă de opere sau alte obiecte protejate și pentru drepturile care fac obiectul licenței pentru statul membru relevant;
- (b) tuturor titularilor de drepturi li se garantează egalitatea de tratament, inclusiv în ceea ce privește condițiile licenței;
- (c) titularii de drepturi care nu au autorizat organismul să acorde licența pot exclude, în orice moment, cu ușurință și efectiv, operele sau alte obiecte protejate ale acestora din mecanismul de acordare a licențelor instituit în conformitate cu prezentul articol; și
- (d) sunt luate măsuri de publicitate adecvate începând cu o perioadă de timp rezonabilă înainte ca operele sau alte obiecte protejate să fie utilizate în temeiul licenței, pentru a informa titularii de drepturi cu privire la posibilitatea ca organismul de gestiune colectivă să acorde licențe pentru opere sau alte obiecte protejate, la acordarea de licențe în conformitate cu prezentul articol, și la posibilitățile titularilor de drepturi menționate la litera (c). Măsurile de publicitate trebuie să fie eficace fără a fi nevoie să fie informat fiecare titular de drepturi în parte.

(4) Prezentul articol nu aduce atingere aplicării unor mecanisme de acordare a unor licențe colective cu un efect extins în conformitate cu alte dispoziții din dreptul Uniunii, inclusiv cu dispoziții care permit excepții sau limitări.

Prezentul articol nu se aplică gestiunii colective obligatorii a drepturilor.

Mecanismului de acordare de licențe prevăzut în prezentul articol i se aplică articolul 7 din Directiva 2014/26/UE.

(5) Dacă un stat membru prevede în dreptul său intern un mecanism de acordare a licențelor în conformitate cu prezentul articol, statul membru respectiv informează Comisia cu privire la domeniul de aplicare al respectivelor dispoziții naționale, la scopul și tipurile licențelor care pot fi introduse în temeiul respectivelor dispoziții, la datele de contact ale organismelor care eliberează licențe în conformitate cu respectivul mecanism de acordare a licențelor, și cu privire la mijloacele prin care se pot obține informații despre acordarea de licențe și despre posibilitățile titularilor de drepturi menționate la alineatul (3) litera (c). Comisia publică aceste informații.

(6) Pe baza informațiilor primite în temeiul alineatului (5) din prezentul articol și pe baza dezbaterilor din cadrul comitetului de contact instituit în temeiul articolului 12 alineatul (3) din Directiva 2011/29/CE, Comisia prezintă Parlamentului European și Consiliului, până la 10 aprilie 2021, un raport privind utilizarea în Uniune a mecanismelor menționate la alineatul (1) din prezentul articol, privind impactul acestora asupra acordării de licențe și asupra titularilor de drepturi, inclusiv titularii de drepturi care nu sunt membri ai organismului care acordă licențele sau care sunt resortisanți sau rezidenți ai unui alt stat membru, privind eficacitatea lor în a facilita diseminarea conținutului cultural și impactul acestora asupra pieței interne, inclusiv prestarea de servicii transfrontaliere și concurența. Raportul respectiv trebuie să fie însoțit, după caz, de o propunere legislativă, inclusiv în ceea ce privește efectul transfrontalier al acestor mecanisme naționale.

CAPITOLUL 3

Accesarea și disponibilitatea operelor audiovizuale pe platformele de video la cerere

Articolul 13

Mecanismul de negociere

Statele membre se asigură că părțile care se confruntă cu dificultăți legate de acordarea unei licențe privind drepturi atunci când urmăresc să încheie un acord pentru punerea la dispoziție a unor opere audiovizuale prin servicii video la cerere pot recurge la asistența unui organism imparțial sau a unor mediatori. Organismul imparțial instituit sau desemnat de un stat membru în scopul prezentului articol și mediatorii oferă părților asistență la negocierile acestora și ajută părțile să ajungă la un acord, inclusiv, după caz, prezentându-le propuneri.

Statele membre notifică Comisiei organismul sau mediatorii menționați la primul paragraf cel târziu până la 7 iunie 2021. În cazul în care statele membre au ales să recurgă la mediere, notificarea către Comisie include, cel puțin, dacă este disponibilă, sursa unde pot fi găsite informațiile relevante despre mediatorii aleși.

CAPITOLUL 4

Operele de artă vizuală în domeniul public

Articolul 14

Operele de artă vizuală în domeniul public

Statele membre se asigură că, atunci când termenul de protecție a unei opere de artă vizuală a expirat, orice material rezultat dintr-un act de reproducere a operei respective nu face obiectul dreptului de autor sau al drepturilor conexe, cu excepția cazului în care materialul rezultat din actul de reproducere este original, în sensul că reprezintă o creație intelectuală proprie a autorului.

TITLUL IV

MĂSURI DE ASIGURARE A UNEI PIEȚE PERFORMANTE A DREPTULUI DE AUTOR

CAPITOLUL 1

Drepturile referitoare la publicații

Articolul 15

Protejarea publicațiilor de presă în cazul utilizărilor online

(1) Statele membre acordă editorilor de publicații de presă stabiliți într-un stat membru drepturile prevăzute la articolul 2 și la articolul 3 alineatul (2) din Directiva 2001/29/CE pentru utilizarea online a publicațiilor lor de presă de către prestatorii de servicii ale societății informaționale.

Drepturile prevăzute la primul paragraf nu se aplică utilizării publicațiilor de presă în scop privat sau necomercial de către utilizatori individuali.

Protecția acordată în temeiul primului paragraf nu se aplică actelor de introducere de hyperlinkuri.

Drepturile prevăzute la primul paragraf nu se aplică în cazul utilizării unor cuvinte individuale sau a unor extrase foarte scurte dintr-o publicație de presă.

(2) Drepturile prevăzute la alineatul (1) lasă intacte și nu afectează în niciun fel drepturile de care beneficiază, în temeiul dreptului Uniunii, autorii și alți titulari de drepturi în ceea ce privește operele și alte obiecte protejate încorporate într-o publicație de presă. Drepturile prevăzute la alineatul (1) nu pot fi invocate împotriva respectivilor autori și alți titulari de drepturi și, în special, nu îi pot priva de dreptul de a-și exploata operele și alte obiecte protejate independent de publicația de presă în care sunt încorporate.

Atunci când o operă sau un alt obiect protejat este încorporat într-o publicație de presă pe baza unei licențe neexclusive, drepturile prevăzute la alineatul (1) nu pot fi invocate pentru a interzice utilizarea de către alți utilizatori autorizați. Drepturile prevăzute la alineatul (1) nu pot fi invocate pentru a interzice utilizarea operelor sau a altor obiecte protejate a căror protecție a expirat.

(3) În ceea ce privește drepturile prevăzute la alineatul (1) din prezentul articol, se aplică *mutatis mutandis* articolele 5-8 din Directiva 2001/29/CE, Directiva 2012/28/UE și Directiva (UE) 2017/1564 a Parlamentului European și a Consiliului ⁽¹⁹⁾.

(4) Drepturile prevăzute la alineatul (1) expiră după doi ani de la publicarea publicației de presă. Respectivul termen se calculează începând de la data de 1 ianuarie a anului care urmează datei în care respectiva publicație de presă a fost publicată.

Alineatul (1) nu se aplică publicațiilor de presă publicate pentru prima dată înainte de 6 iunie 2019.

(5) Statele membre prevăd că autorii operelor încorporate într-o publicație de presă primesc o parte corespunzătoare din veniturile pe care le obțin editorii de presă în urma utilizării publicațiilor lor de presă de către prestatorii de servicii ai societății informaționale.

Articolul 16

Pretențiile la compensații echitabile

Statele membre pot prevedea că, în cazul în care un autor și-a transferat un drept sau a acordat o licență unui editor, transferul sau licența respectivă constituie un temei juridic suficient pentru ca editorul să fie îndreptățit la o parte din compensația pentru utilizarea operelor efectuate în temeiul unei excepții de la dreptul care face obiectul transferului sau al licenței ori în temeiul unei limitări a acestui drept.

Primul paragraf nu aduce atingere regimurilor actuale sau viitoare prevăzute de statele membre în ceea ce privește dreptul de împrumut public.

CAPITOLUL 2

Anumite utilizări ale conținutului protejat de către serviciile online

Articolul 17

Utilizarea conținutului protejat de către prestatorii de servicii online de partajare de conținut

(1) Statele membre prevăd că prestatorul de servicii online de partajare de conținut realizează un act de comunicare publică sau un act de punere la dispoziția publicului în scopul prezentei directive atunci când acordă publicului acces la opere protejate prin drept de autor sau la alte obiecte protejate încărcate de către utilizatorii săi.

Un prestator de servicii online de partajare de conținut trebuie, așadar, să obțină o autorizație din partea titularilor de drepturi menționați la articolul 3 alineatele (1) și (2) din Directiva 2001/29/CE, de exemplu prin încheierea unui contract de licență, pentru a comunica public sau a pune la dispoziția publicului opere sau alte obiecte protejate.

(2) Statele membre prevăd că, atunci când un prestator de servicii online de partajare de conținut obține o autorizație, de exemplu prin încheierea unui contract de licență, respectiva autorizație acoperă și actele realizate de utilizatorii serviciilor care intră în domeniul de aplicare a articolului 3 din Directiva 2001/29/CE atunci când aceștia nu acționează în exercitarea unei activități comerciale sau activitatea lor nu generează venituri semnificative.

(3) Atunci când un prestator de servicii online de partajare de conținut realizează un act de comunicare publică sau un act de punere la dispoziția publicului, în condițiile stabilite în prezenta directivă, limitarea răspunderii prevăzute la articolul 14 alineatul (1) din Directiva 2000/31/CE nu se aplică situațiilor care fac obiectul prezentului articol.

⁽¹⁹⁾ Directiva (UE) 2017/1564 a Parlamentului European și a Consiliului din 13 septembrie 2017 privind anumite utilizări permise ale anumitor opere și ale altor obiecte ale protecției prin drept de autor și drepturi conexe în beneficiul persoanelor nevătătoare, cu deficiențe de vedere sau cu dificultăți de citire a materialelor imprimate și de modificare a Directivei 2001/29/CE privind armonizarea anumitor aspecte ale dreptului de autor și drepturilor conexe în societatea informațională (JO L 242, 20.9.2017, p. 6).

Primul paragraf din prezentul alineat nu aduce atingere posibilei aplicări a articolului 14 alineatul (1) din Directiva 2000/31/CE respectivilor prestatori de servicii în scopuri care sunt în afara domeniului de aplicare al prezentei directive.

(4) Dacă nu este acordată nicio autorizație, prestatorii de servicii online de partajare de conținut răspund pentru actele neautorizate de comunicare publică, inclusiv pentru punerea la dispoziția publicului, a operelor protejate prin drept de autor sau a altor obiecte protejate, cu excepția cazului în care prestatorii de servicii demonstrează că:

- (a) au depus toate eforturile pentru a obține o autorizație; și
- (b) au depus, în conformitate cu cele mai ridicate standarde de diligență profesională din domeniu, toate eforturile pentru a asigura indisponibilitatea operelor și a altor obiecte protejate specifice în privința cărora titularii de drepturi au oferit prestatorilor de servicii informații relevante și necesare; și în orice circumstanță
- (c) au acționat cu promptitudine, la primirea unei notificări suficient de justificate din partea titularilor de drepturi, pentru a opri accesul la operele sau alte obiecte protejate notificate sau pentru a le elimina de pe site-urile lor, și au depus toate eforturile pentru a preveni viitoare încălcări a acestora în conformitate cu litera (b).

(5) Pentru a stabili dacă prestatorul de serviciu a respectat obligațiile care îi revin în temeiul alineatului (4) și în lumina principiului proporționalității, trebuie luate în considerare, printre altele, următoarele elemente:

- (a) tipul, audiența și dimensiunea serviciului și categoria de opere sau alte obiecte protejate încărcate de utilizatorii serviciului; și
- (b) disponibilitatea unor mijloace adecvate și eficiente și costurile acestora pentru prestatorii de servicii.

(6) Statele membre prevăd că, în ceea ce privește noii prestatori de servicii online de partajare de conținut ale căror servicii au fost puse la dispoziția publicului în Uniune de mai puțin de trei ani și care au o cifră de afaceri anuală mai mică de 10 milioane EUR, calculată în conformitate cu Recomandarea 2003/361/CE a Comisiei ⁽²⁰⁾, condițiile în cadrul regimului de răspundere prevăzut la alineatul (4) se limitează la respectarea alineatului (4) litera (a) și la acționarea cu promptitudine, la primirea unei notificări suficient de justificate, pentru a opri accesul la opere și alte obiecte protejate notificate sau pentru a elimina operele sau alte obiecte protejate respective de pe site-ul lor.

În cazul în care numărul mediu lunar de vizitatori unici ai unor astfel de prestatori de servicii depășește 5 milioane, calculat pe baza anului calendaristic precedent, prestatorii de servicii demonstrează, de asemenea, că au depus toate eforturile pentru a preveni noi încălcări ale operelor și altor obiecte protejate notificate în privința cărora titularii de drepturi au furnizat informații relevante și necesare.

(7) Cooperarea dintre prestatorii de servicii online de conținut și titularii de drepturi nu trebuie să conducă la împiedicarea disponibilității operelor sau a altor obiecte protejate încărcate de utilizatori, care nu încalcă dreptul de autor și drepturile conexe, inclusiv în cazul în care astfel de opere sau alte obiecte protejate fac obiectul unei excepții sau limitări.

Statele membre se asigură că utilizatorii din fiecare stat membru se pot baza pe oricare din următoarele excepții sau limitări existente atunci când încarcă și pun la dispoziție conținuturi generate de utilizatori în cadrul serviciilor online de partajare de conținut:

- (a) citate, critici, recenzii;
- (b) utilizarea în scopuri de caricatură, parodiare sau pastişe.

(8) Aplicarea prezentului articol nu trebuie să conducă la nicio obligație generală de supraveghere.

Statele membre prevăd că prestatorii de servicii online de partajare de conținut prezintă titularilor de drepturi, la cererea acestora, informații adecvate privind funcționarea practicilor lor în ceea ce privește cooperarea menționată la alineatul (4) și, în cazul în care se încheie contracte de licență între prestatorii de servicii și titularii de drepturi, informații cu privire la utilizarea conținutului care face obiectul contractelor.

(9) Statele membre prevăd ca prestatorii de servicii online de partajare de conținut să instituie un mecanism eficace și rapid de soluționare a plângerilor și a căilor de atac care să fie disponibil pentru utilizatorii serviciilor acestora în caz de litigii privind oprirea accesului la opere sau la alte obiecte protejate încărcate de aceștia sau eliminarea acestora.

⁽²⁰⁾ Recomandarea Comisiei din 6 mai 2003 privind definiția microîntreprinderilor și a întreprinderilor mici și mijlocii (JO L 124, 20.5.2003, p. 36).

Atunci când titularii de drepturi solicită oprirea accesului la operele lor sau la alte obiecte protejate ale lor specifice sau eliminarea respectivelor opere sau alte obiecte protejate, aceștia trebuie să justifice în mod corespunzător motivele care stau la baza cererii lor. Plângerile depuse în cadrul mecanismului prevăzut la primul paragraf sunt prelucrate fără întârzieri nejustificate, iar deciziile de oprire a accesului sau de eliminare a conținutului încărcat fac obiectul unei analize umane. Statele membre se asigură, de asemenea, că sunt disponibile mecanisme privind căi de atac extrajudiciare în vederea soluționării litigiilor. Astfel de mecanisme permit soluționarea imparțială a litigiilor și nu privează utilizatorul de protecția juridică conferită de dreptul intern, fără a aduce atingere drepturilor utilizatorilor de a recurge la căi de atac eficiente. În special, statele membre se asigură că utilizatorii se pot adresa unei instanțe sau altei autorități judiciare competente pentru a invoca utilizarea unei excepții sau limitări privind dreptul de autor și drepturile conexe.

Prezenta directivă nu afectează în niciun fel utilizările legitime, cum ar fi utilizările în temeiul excepțiilor sau limitărilor prevăzute în dreptul Uniunii, și nu conduce la nicio identificare a utilizatorilor individuali și nici la prelucrarea datelor cu caracter personal, cu excepția cazului în care are loc în conformitate cu Directiva 2002/58/CE și Regulamentul (UE) 2016/679.

Prestatorii de servicii online de partajare de conținut își informează utilizatorii în termenii și condițiile lor că au posibilitatea să utilizeze opere și alte obiecte protejate în temeiul excepțiilor sau limitărilor privind dreptul de autor și drepturile conexe prevăzute în dreptul Uniunii.

(10) Începând de la 6 iunie 2019, Comisia, în cooperare cu statele membre, organizează dialoguri cu părțile interesate pentru a discuta despre cele mai bune practici de cooperare între prestatorii de servicii online de partajare de conținut și titularii de drepturi. Comisia, în consultare cu prestatorii de servicii online de partajare de conținut, titularii de drepturi, organizațiile de utilizatori și alte părți interesate relevante, și ținând seama de rezultatele dialogurilor cu părțile interesate, emite orientări privind aplicarea prezentului articol, în special în ceea ce privește cooperarea menționată la alineatul (4). În cadrul discuțiilor privind cele mai bune practici trebuie să se țină seama în mod special, printre altele, de necesitatea de a crea un echilibru între drepturile fundamentale și de utilizarea excepțiilor și a limitărilor. În scopul acestui dialog cu părțile interesate, organizațiile de utilizatori au acces la informații adecvate din partea prestatorilor de servicii online de partajare de conținut cu privire la funcționarea practicilor lor în ceea ce privește alineatul (4).

CAPITOLUL 3

Remunerația echitabilă în contractele de exploatare ale autorilor și ale artiștilor interpreți sau executanți

Articolul 18

Principiul remunerării adecvate și proporționale

(1) Statele membre se asigură că, atunci când autorii și artiștii interpreți sau executanți acordă licențe sau își transferă drepturile exclusive pentru exploatarea operelor lor sau a altor obiecte protejate, aceștia au dreptul să primească o remunerație adecvată și proporțională.

(2) La punerea în aplicare în dreptul intern a principiului prevăzut la alineatul (1), statele membre sunt libere să utilizeze diferite mecanisme și să țină seama de principiul libertății contractuale și de cel al unui echilibru just între drepturi și interese.

Articolul 19

Obligația de transparență

(1) Statele membre se asigură că autorii și artiștii interpreți sau executanți primesc în mod periodic, cel puțin o dată pe an, și în funcție de particularitățile fiecărui sector, informații la zi, relevante și complete privind exploatarea operelor și a interpretărilor sau execuțiilor lor din partea părților cărora le-au acordat o licență sau le-au transferat drepturile lor sau din partea succesorilor lor în drepturi, în special în ceea ce privește modurile de exploatare, toate veniturile generate și remunerația datorată.

(2) Statele membre se asigură că, în cazul în care drepturile menționate la alineatul (1) au făcut ulterior obiectul unei licențe, autorii și artiștii interpreți sau executanți sau reprezentanții acestora primesc, la cererea lor, de la subcontractanți, informații suplimentare în cazul în care primul lor partener contractual nu deține toate informațiile care ar fi necesare în sensul alineatului (1).

În cazul în care se solicită aceste informații suplimentare, primul partener contractual al autorilor și al artiștilor interpreți sau executanți furnizează informații cu privire la identitatea subcontractanților.

Statele membre pot prevedea că orice cerere adresată subcontractanților, făcută în temeiul primului paragraf, se adresează direct sau indirect prin partenerul contractual al autorului sau al artistului interpret sau executant.

(3) Obligația menționată la alineatul (1) este proporțională și eficace pentru a asigura un nivel ridicat de transparență în fiecare sector. Statele membre pot prevedea că, în cazuri justificate în mod corespunzător, în care sarcina administrativă generată de obligația menționată la alineatul (1) ar deveni disproporționată în raport cu veniturile generate de exploatarea operei ori a interpretării sau execuției, obligația se limitează la tipurile și nivelul de informații care pot fi așteptate în mod rezonabil în astfel de cazuri.

(4) Statele membre pot decide că obligația stabilită la alineatul (1) din prezentul articol nu se aplică în cazul în care contribuția autorului ori a artistului interpret sau executant nu este semnificativă având în vedere opera ori interpretarea sau execuția în ansamblu, cu excepția cazului în care autorul sau artistul interpret sau executant indică că are nevoie de informații pentru exercitarea drepturilor sale în temeiul articolului 20 alineatul (1) și solicită informațiile în acest scop.

(5) Statele membre pot prevedea ca, pentru contractele care fac obiectul unor contracte colective de muncă sau se întemeiază pe astfel de contracte, să se aplice normele de transparență ale contractului colectiv de muncă relevant, cu condiția ca aceste norme să îndeplinească criteriile prevăzute la alineatele (1)-(4).

(6) Atunci când articolul 18 din Directiva 2014/26/UE este aplicabil, obligația prevăzută la alineatul (1) din prezentul articol nu se aplică în cazul contractelor încheiate de entitățile definite la articolul 3 literele (a) și (b) din respectiva directivă sau de alte entități care intră sub incidența normelor naționale de punere în aplicare a respectivei directive.

Articolul 20

Mecanismul de ajustare a contractelor

(1) Statele membre se asigură că, în absența unor contracte colective de muncă în care să fie prevăzut un mecanism comparabil cu mecanismul stabilit în prezentul articol, autorii și artiștii interpreți sau executanți sau reprezentanții lor au dreptul de a reclama o remunerație suplimentară adecvată și echitabilă părții cu care au încheiat un contract pentru exploatarea drepturilor lor, sau succesorilor în drept ai acestora, atunci când remunerația convenită inițial se dovedește a fi disproporționat de scăzută în raport cu toate veniturile relevante ulterioare obținute din exploatarea operelor ori a interpretărilor sau a execuțiilor.

(2) Alineatul (1) din prezentul articol nu se aplică în cazul contractelor încheiate de entitățile definite la articolul 3 literele (a) și (b) din Directiva 2014/26/UE sau de alte entități care intră deja sub incidența normelor naționale de punere în aplicare a directivei respective.

Articolul 21

Procedura de soluționare alternativă a litigiilor

Statele membre prevăd că litigiile referitoare la obligația de transparență prevăzută la articolul 19 și mecanismul de ajustare a contractelor prevăzut la articolul 20 pot face obiectul unei proceduri voluntare de soluționare alternativă a litigiilor. Statele membre se asigură că organizațiile reprezentative ale autorilor și ale artiștilor interpreți și executanți pot iniția astfel de proceduri la cererea specifică a unuia sau mai multor autori sau artiști interpreți sau executanți.

Articolul 22

Dreptul de revocare

(1) Statele membre se asigură că, în cazul în care un autor sau un artist interpret sau executant a acordat o licență exclusivă sau și-a transferat în mod exclusiv drepturile în ceea ce privește o operă sau un alt obiect protejat, autorul ori artistul interpret sau executant poate revoca integral sau parțial licența sau transferul de drepturi în caz de neexploatare a respectivei opere sau alt obiect protejat.

(2) Dispoziții specifice privind mecanismul de revocare prevăzut la alineatul (1) pot fi prevăzute în dreptul intern, ținându-se seama de următoarele:

(a) particularitățile diferitelor sectoare și diferitele categorii de opere și de interpretări sau execuții; și

(b) în cazul în care o operă sau un alt obiect protejat conține contribuția mai multor autori sau artiști interpreți sau executanți, importanța relativă a contribuțiilor individuale și interesele legitime ale tuturor autorilor și artiștilor interpreți sau executanți afectați de aplicarea mecanismului de revocare de către un autor sau un artist interpret sau executant individual.

Statele membre pot exclude de la aplicarea revocării mecanismului operele sau alte obiecte protejate dacă aceste opere sau alte obiecte protejate conțin în mod obișnuit contribuții ale mai multor autori sau artiști interpreți sau executanți.

Statele membre pot prevedea că mecanismul de revocare poate fi aplicat numai într-un interval de timp specific, în cazul în care această restricție este justificată în mod corespunzător de particularitățile sectorului sau ale categoriei de opere sau alte obiecte protejate în cauză.

Statele membre pot prevedea că autorii ori artiștii interpreți sau executanți pot alege să anuleze caracterul exclusiv al contractului în loc să revoce licența sau transferul drepturilor.

(3) Statele membre prevăd ca revocarea prevăzută la alineatul (1) să poată fi exercitată numai după un termen rezonabil de la încheierea contractului de licență sau de transfer de drepturi. Autorul sau artistul interpret sau executant notifică persoana căreia i-au fost acordate licențe sau transferate drepturile și stabilește un termen adecvat până la care urmează să se exploateze drepturile care fac obiectul licenței sau care au fost transferate. După expirarea acestui termen, autorul ori artistul interpret sau executant poate alege să înceteze caracterul exclusiv al contractului în loc să revoce licența sau contractul de transfer de drepturi.

(4) Alineatul (1) nu se aplică în cazul în care neexploatarea drepturilor se datorează, în principal, unor circumstanțe despre care se consideră în mod rezonabil că autorul sau artistul interpret sau executant poate să le remedieze.

(5) Statele membre pot să prevadă că orice dispoziție contractuală care derogă de la mecanismul de revocare prevăzut la alineatul (1) are forță executorie numai în cazul în care se bazează pe un contract de muncă colectiv.

Articolul 23

Dispoziții comune

(1) Statele membre se asigură că, în ceea ce privește autorii și artiștii interpreți sau executanți, orice clauză contractuală care împiedică respectarea articolelor 19, 20 și 21 nu are forță executorie.

(2) Statele membre prevăd că articolele 18-22 din prezenta directivă nu se aplică autorilor unui program pentru calculator în sensul articolului 2 din Directiva 2009/24/CE.

TITLUL V

DISPOZIȚII FINALE

Articolul 24

Modificări aduse Directivelor 96/9/CE și 2001/29/CE

(1) Directiva 96/9/CE se modifică după cum urmează:

(a) la articolul 6 alineatul (2), litera (b) se înlocuiește cu următorul text:

„(b) atunci când se utilizează în scopul unic de ilustrare didactică sau de cercetare științifică, atât timp cât se indică sursa și în măsura justificată de scopul necomercial urmărit, fără a aduce atingere excepțiilor și limitărilor prevăzute în Directiva (UE) 2019/790 a Parlamentului European și a Consiliului (*);

(*) Directiva (UE) 2019/790 a Parlamentului European și a Consiliului din 17 aprilie 2019 privind dreptul de autor și drepturile conexe pe piața unică digitală și de modificare a Directivelor 96/9/CE și 2001/29/CE (JO L 130, 17.5.2019, p. 92).”;

(b) la articolul 9, litera (b) se înlocuiește cu următorul text:

„(b) când este vorba de o extragere în scopuri de ilustrare didactică sau de cercetare științifică, atât timp cât se indică sursa și în măsura justificată de scopul necomercial urmărit, fără a aduce atingere excepțiilor și limitărilor prevăzute în Directiva (UE) 2019/790.”;

(2) Directiva 2001/29/CE se modifică după cum urmează:

(a) la articolul 5 alineatul (2), litera (c) se înlocuiește cu următorul text:

„(c) pentru acte specifice de reproducere realizate de către biblioteci accesibile publicului, instituții de învățământ sau muzee sau de către arhive, al căror scop nu este obținerea de avantaje comerciale sau economice directe sau indirecte, fără a aduce atingere excepțiilor și limitărilor prevăzute în Directiva (UE) 2019/790 a Parlamentului European și a Consiliului (*);

(* Directiva (UE) 2019/790 a Parlamentului European și a Consiliului din 17 aprilie 2019 privind dreptul de autor și drepturile conexe pe piața unică digitală și de modificare a Directivelor 96/9/CE și 2001/29/CE (JO L 130, 17.5.2019, p. 92).”;

(b) la articolul 5 alineatul (3), litera (a) se înlocuiește cu următorul text:

„(a) utilizarea în scopul unic de ilustrare didactică sau de cercetare științifică, atât timp cât se indică sursa, inclusiv numele autorului, cu excepția cazurilor în care acest lucru se dovedește imposibil și în măsura justificată de scopul necomercial urmărit, fără a aduce atingere excepțiilor și limitărilor prevăzute în Directiva (UE) 2019/790;”;

(c) la articolul 12 alineatul (4) se adaugă următoarele litere:

„(e) să examineze impactul transpunerii Directivei (UE) 2019/790 asupra funcționării pieței interne și să evidențieze eventualele dificultăți de transpunere;

(f) să faciliteze schimbul de informații referitoare la evoluțiile relevante ale legislației și ale jurisprudenței, precum și la aplicarea practică a măsurilor luate de statele membre pentru a pune în aplicare Directiva (UE) 2019/790;

(g) să discute orice altă chestiune care decurge din aplicarea Directivei (UE) 2019/790.”

Articolul 25

Raportul cu excepțiile și limitările prevăzute în alte directive

Statele membre pot adopta sau menține în vigoare dispoziții mai ample, compatibile cu excepțiile și limitările prevăzute în Directivele 96/9/CE și 2001/29/CE, pentru utilizări sau domenii care fac obiectul excepțiilor sau al limitărilor prevăzute în prezenta directivă.

Articolul 26

Aplicarea în timp

(1) Prezenta directivă se aplică tuturor operelor și altor obiecte protejate de dreptul național în materia dreptului de autor la 7 iunie 2021 sau ulterior.

(2) Prezenta directivă se aplică fără a aduce atingere actelor încheiate sau drepturilor dobândite înainte de 7 iunie 2021.

Articolul 27

Dispoziție tranzitorie

Contractelor de licență sau de transfer al drepturilor autorilor și artiștilor interpreți sau executanți li se aplică obligația de transparență stabilită la articolul 19 de la 7 iunie 2022.

Articolul 28

Protecția datelor cu caracter personal

Prelucrarea datelor cu caracter personal efectuată în cadrul prezentei directive se realizează în conformitate cu Directiva 2002/58/CE și Regulamentul (UE) 2016/679.

*Articolul 29***Transpunere**

(1) Statele membre asigură intrarea în vigoare a actelor cu putere de lege și a actelor administrative necesare pentru a se conforma prezentei directive până la 7 iunie 2021. Statele membre informează de îndată Comisia cu privire la acestea.

Atunci când statele membre adoptă dispozițiile respective, acestea conțin o trimitere la prezenta directivă sau sunt însoțite de o asemenea trimitere la data publicării lor oficiale. Statele membre stabilesc modalitatea de efectuare a unei astfel de trimiteri.

(2) Comisiei îi sunt comunicate de către statele membre textele principalelor dispoziții de drept intern pe care le adoptă în domeniul reglementat de prezenta directivă.

*Articolul 30***Revizuire**

(1) Cel mai devreme la 7 iunie 2026, Comisia efectuează o revizuire a prezentei directive și prezintă Parlamentului European, Consiliului și Comitetului Economic și Social European un raport privind principalele constatări.

Până la 7 iunie 2024, Comisia evaluează impactul regimului de răspundere specific prevăzut la articolul 17 aplicabil prestatorilor de servicii online de partajare de conținut care au o cifră de afaceri anuală de mai puțin de 10 milioane EUR și ale căror servicii au fost disponibile publicului din Uniune timp de mai puțin de trei ani în temeiul articolului 17 alineatul (6) și, dacă este cazul, ia măsuri în conformitate cu concluziile evaluării sale.

(2) Statele membre transmit Comisiei informațiile necesare pentru elaborarea raportului menționat la alineatul (1).

*Articolul 31***Intrare în vigoare**

Prezenta directivă intră în vigoare în a douăzecea zi de la data publicării în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.

*Articolul 32***Destinatari**

Prezenta directivă se adresează statelor membre.

Adoptată la Strasbourg, 17 aprilie 2019.

Pentru Parlamentul European

Președintele

A. TAJANI

Pentru Consiliu

Președintele

G. CIAMBA
